

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 1/2025

Leden 2025

Aby se z nás nestali pouze konzumenti svátostí

Křesťan je člověk povolán žít svou víru v konkrétních situacích současného světa. Vnitřní rozměr jeho existence má účast na všech vnějších úkonech. Druhý vatikánský koncil v pastorální konstituci *Gaudium et spes* (Radost a naděje) poukazuje na lidskou činnost, která neobchází eschatologický kontext, protože člověk je povolán k nadpřirozené realitě v Bohu. Pojem práce představuje soubor lidské činnosti, která se zaměřuje na dosažení dobra; mluvíme nejen o dobru materiálním, ale také duchovním.

Církev chce být neustále přítomna ve světě; chce stát při nejednou nejistém a pochybujícím člověku, aby mu přinášela radostné poselství o Kristu, který přemohl smrt, vstal z mrtvých, vystoupil do nebe a zůstává s námi navždy jako Posel naděje a spásy.

Svatý Jan Pavel II. obrací pozornost na základní a prvotní Boží záměr s člověkem, kterého Bůh stvořil ke svému obrazu a podobě (srov. Gn 1,26-27), a zdůrazňuje, že tento nebyl odvolán ani tehdy, když člověk – po porušení první smlouvy s Bohem – slyšel slova: „V potu své tváře budeš jíst svůj chléb“ (Gn 3,19). Jan Pavel II. představuje pot a námahu při práci a lidské činnosti ve světle velikonočního tajemství: „Pot a náma-

ha, která v nynějších podmínkách lidstva nezbytně souvisí s prací, dávají křesťanovi a každému člověku, který je povolán následovat Krista, možnost s láskou se zúčastnit díla, které Kristus přišel vykonat (srov. Jn 17, 4). Toto dílo spásy se uskutečnilo utrpením a smrtí na kříži.“

Novozákonní svátosti

Abychom mohli dosáhnout plnosti svého povolání – věčnou spásu, Ježíš Kristus ustanovil novozákonní svátosti, jejichž přijímání je pomocí pro náboženský a duchovní život věřícího člověka, aby se jejich prostřednictvím stával účastným Božího života. Každý člověk svou činností sleduje naplnění seberealizace. Tato pravda o člověku se nedá vypovědět, aniž by se nepamatovalo, že je Bohem stvořen a Bohem – v Ježíši Kristu – i vykoupen.

Seberealizace osoby v tomto viditelném světě nemůže být pro člověka samoúčelná; plná pravda tohoto snažení se stává eschatologickou plností věčného života v Bohu. Katechismus Katolické církve formuluje nauku o svátostech jako o novozákonních viditelných znameních, která svým působením neviditelným způsobem vlévají do duše člověka Boží milost. Je důležité, abychom si uvědomovali, že člověk přijímající svátost se stává účastným Boží lásky. Z tohoto důvodu se vyžaduje přiměřená příprava před samotným přijetím konkrétní svátosti. Iniciativa lidské činnosti v duchovní oblasti se má zaměřit na otevřený přístup k prostředkům Katolické církve, které svou povahou vytvářejí podmínky skutečné duchovní obnovy.

Nauka o svátostech a zejména samotná účast na jejich přijímání v denním životě věřícího člověka umožňují vyslovit přesvědčení, že uskutečňující se setkání s Ježíšem Kristem – výjimečným způsobem – je právě tou událostí, která se aktualizuje v reálném a pravdivém znamení. Můžeme říci, že je to setkání s Kristem v rámci svatého znamení. Svátostná spásonosná událost, specifická v konkrétní svátosti, vyplývá ze setkání s Kristem jako Hlavou svých členů. Ti tvoří jedno tělo Církve, které působí prostřednictvím svých služebníků vykonávajících objektivně účinný svátostný

znak. Mluvíme o knězi jako o vysluhovateli svátosti, a zároveň v této linii svátostného úkonu je přítomný člověk, který je příjemcem svátosti.

Protože termín svátost se vztahuje na vnější znamení dotýkající se božských věcí, nemůžeme k přijímání svátostí přistupovat formálním způsobem, ale vyžaduje se vědomá, svobodná a činná účast v přijímání svátosti. Jejím ovocem je přijetí Boží milosti jako daru Boží lásky.

Svatý Augustin říká, že člověk přijímáním svátosti dosahuje něco jiného od sebe – to, co ho přesahuje. Je jisté, že Boží milost jako vrcholný projev lásky Stvořitele k lidem přesahuje schopnost člověka, a zároveň ho pozvedá k nadpřirozenému životu.

Apoštol svatý Pavel ohlašuje, že poznává tajemství Boha – a je jím sám Ježíš Kristus. Když dochází k tvrzení, že Ježíš je naplněním Božího tajemství, zdůrazňuje, že spásný Boží plán se stává dostupným a uskutečňuje se pozemským způsobem ve vykupitelském působení Božího Syna. Kristův příchod na svět a jeho spásonosné vykupitelské dílo je konkretizovaná služba jako aktuální přítomnost Božího Syna v životě člověka, kterou nás povyšuje na Boží děti.

Ježíš chce přivést člověka k poznání, že Boží láska je větší než jakýkoli hřích člověka. Ustanovení novozákonních svátostí nejplnějším způsobem poukazují na Boží záměr přivést člověka k plnosti spásy. Apoštol národů svatý Pavel říká: „Kristus Ježíš přišel na svět zachránit hříšníky; a já jsem první z nich“ (1 Tim 1, 15). Touha věřícího člověka po dosažení křesťanské dokonalosti podle slov Ježíše Krista - „vy tedy buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5, 48) - doprovází rozhodnutí člověka žít ve stálé Boží přízni. Předpokladem úspěšného pokroku na cestě svátosti života, ke které nás povzbuzuje Kristus, je ustavičné napojení na něj. Všem nám adresuje vždy aktuální poselství: „já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, přináší mnoho ovoce; beze mě nemůžete nic udělat“ (Jan 15, 5).

Vytrvat na cestě křestního povolání

Svátostí křtu se stáváme Božími dětmi a členy Kristovy církve, když jsme očištěni od dědičného hříchu. Zároveň jsme pozváni vytrvat na cestě našeho křestního povolání; zachovat ve své duši křestní milost. Nazýváme-li tedy svátost křtu první a nejpotřebnější svátostí,

kteřá do duše člověka vtlačuje nesmazatelné znamení, všechny ostatní svátosti jsou prostředky k zachování křestní milosti a naplnění povolání svatosti.

Vrcholný projev Boží lásky k nám

Církev nás povzbuzuje k častému přijímání svátostí – zejména svátosti smíření a Eucharistie. Vrcholem křesťanského života je účast na Eucharistii, která je největším projevem Boží lásky k lidem. Katechismus Katolické církve objasňuje vztah Eucharistie a ostatních svátostí: „Ostatní svátosti a také všechny církevní služby a apoštolská díla souvisejí s posvátnou eucharistií a jsou k ní zaměřeny. Vždyť nejsvětější eucharistie obsahuje celé duchovní dobro církve, Krista samého, našeho velikonočního Beránka“ (KKC 1324).

Kristovi bojovníci

Pokud jsme přijali svátost biřmování, máme účast na darech Ducha Svatého a máme se odpovídajícím způsobem i projevovat. Nitranský arcibiskup Karel Kmeřko (1875-1948) nazval ty, kteří přijali svátost Ducha Svatého, Kristovými bojovníky. Skutky apoštolů vydávají svědectví o těch, kteří o Letnicích přijali Ducha Svatého; svědectví o tom, jakým způsobem se stali zodpovědnými a vytrvalými svědky Ježíšova života, který dosvědčovali svým vlastním životem. V tom byla, je a vždy bude přesvědčivá síla Ježíšových učedníků, co vyjádřil svatý Pavel, apoštol: „Vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že má (Kristus) moc zachovat to, co mi bylo svěřeno, až do onoho dne“ (2 Tim 1,12). Křesťan s takovým postojem nebude jen pasivním konzumentem svátostí – podle okolností svého života, ale stane se věrným ve službě pravdy svého křestního zasvěcení a křesťanského povolání. Koresponduje to se slovy našeho Pána, který o pravých učednících říká: „Ne každý, kdo mi říká: 'Pane, Pane!', vejde do nebeského království, ale ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce.“ (Mt 7,21).

Dosáhnout svatosti je posláním všech

Účast na svátostném životě Církve v přijímání Kristem ustanovených svátostí nemá být pouze formálním úkonem víry. Naopak, má být činným úkonem vůle a skutků člověka v dosahování duchovního dobra, kterým

se jednotlivec posvěcuje a pracuje i na posvěcování Církve. Zdůrazňuje to i Kodex kanonického práva, který formuluje vzájemný vztah mezi svátostmi Nového zákona stanovenými Kristem a Církví. Z toho vyplývá poslání svátostí, kterými se víra vyjadřuje a upevňuje, vzdává se kult Bohu a uskutečňuje se posvěcování lidí; a tak svrchovaně přispívají k utváření, upevňování a projevování církevního společenství. Dosáhnout svatosti života není výsadou několika, ale posláním všech, bez ohledu na jednotlivé úřady, které at' už věřící laici nebo klerici zastávají v Církvi. V tomto kontextu Katechismus Katolické církve konstatuje: „Sedm svátostí se týká všech úseků a všech důležitých okamžiků života křesťana: díky nim se u křesťanů život z víry rodí a vzrůstá, dostává se mu uzdravení i daru poslání“ (KKC 1210).

Takto se člověk víry dostává do úzkého kontaktu s tajemstvím Boží lásky, která je konkretizována stálou přítomností Boha uprostřed svého lidu v nabízeném daru Kristových svátostí za stálého spolupůsobení Ducha Svatého. A Duch Svatý posvěcuje všechny, kdo se neprotiví Boží lásce, ale účinným způsobem s ní spolupracují v přijímání svátostí.

Víra Církve je eucharistická víra

Víra Církve je vírou Božího lidu a vyrůstá z poznání Ježíše Krista. Benedikt XVI. řekl: „Víra Církve je ve své podstatě eucharistickou vírou a zvláštním způsobem se sytí na eucharistické hostině. Víra a svátosti jsou dvě komplementární stránky života Církve.“

Víra, vzbuzená ohlašováním Božího slova, se živí a roste prostřednictvím láskyplných setkání se zmrtvýchvstalým Pánem, které se dějí ve svátostech.“

Nesmíme být lhotejnými

Z napsaného vyplývá požadavek živé a osobní víry těch, kteří přistupují ke svátostnému stolu života Církve. V praxi se nejednou setkáváme s formálním přístupem ke svátostem, se subjektivním postojem a snahou ospravedlnit lhotejný přístup k prameni Boží lásky, kterou je každá svátost. Jelikož jsou formulace tohoto typu všeobecně známy, není třeba je na tomto místě uvádět. Chceme však pozitivním způsobem poukázat na důležitost svátostného života, který nenechává Kristovy následovníky lhotej-

nými ve vztahu k hodnotám vlastního života, ani k životu společenství Církve. Naše sjednocení s Kristem a společenství s ním přináší užitek nejen nám, ale náš nadpřirozený život může být užitečný i pro jiné. Druhý vatikánský koncil v konstituci *Sacrosanctum concilium* o posvátné liturgii poukazuje na úlohu svátostí, které jsou zaměřeny na posvěcování člověka a na budování Kristova těla.

Prosme o sílu, aby náš svátostný život byl stálou odezvou Kristovy přítomnosti v každé činnosti našeho života.

(podle KN)

Tvůj úsměv prozradí, kdo opravdu jsi

Člověka pravdivě nepoznáš ani po řeči, ani podle způsobu oblečení, ale podle jeho úsměvu – vyjádřil se jeden autor. Zdá se, že se velmi přesně dotkl pravdy o radosti. Radost je něco, co zasahuje samotnou podstatu člověka.

V nestřežené chvíli prostřednictvím spontánního úsměvu každý člověk umožňuje nahlédnout do svého srdce a ani netuší, co o sobě prozradí. Tato pravda o úsměvu se mi nejednou potvrdila zkušeností. Intuitivně jsem nedůvěřoval jisté osobě, protože její úsměv se mi zdál křečovitý, umělý. Později jsem se dozvěděl, že tento člověk žil dvojitým způsobem života. Zklamal na celé čáře.

Smutek je počátkem hříchu

O radosti píše vícero prvokřesťanských spisů. V *Pastýři z Ermy* se o radosti a smutku dočteme: „Odhod’ od sebe smutek, který je průvodcem pochybností a hněvu. Smutek je nejhorší ze všech pocitů, protože škodí duši člověka a odhání od něho Ducha Svatého. Vyzbroj se radostí, která je vděčná, respektuje Boha a je skutečným požítkem. Klidný člověk dělá dobro, ale smutný člověk plodí

zlo. Na prvním místě proto, že zarmucuje samotného Ducha Svatého, který je pramenem radosti. Na druhém místě proto, že smutný člověk rychle opouští modlitbu. Modlitba člověka, v jehož srdci se zahnížil smutek, nikdy nevystoupí k trůnu Nejvyššího.“

Církevní otcové byli přesvědčeni, že smutek je počátkem hříchu a zla u člověka. Řehoř Veliký připomíná sedm hlavních hříchů, které podle něj mají společného jmenovatele – lhostejnost a smutek. Jan Klimak říká, že radost je předzvěstí nebe. Svatý Tomáš Akvinský rozlišuje mezi přirozenou a křesťanskou radostí, mezi radostí intelektuální a duchovní. Mluví také o radosti z pravdy, krásy, ze vzpomínek a z očekávání. Podle několika autorů křesťanská radost převyšuje všechny jiné radosti, protože nepodléhá času a překonává vše, co je „na pohled krásné a na poznání vábivé“.

Křesťanská radost je stav, který člověk prožívá při pohledu do minulosti, když objevuje logiku a význam Boží přítomnosti prostřednictvím velkého počtu zdánlivých náhod, které však dávají smysl. Křesťanskou radost člověk prožívá i při pozorném vnímání momentální Boží přítomnosti. V podstatné míře křesťanskou radost způsobuje budoucnost, o které je člověk přesvědčen, že ji povede Boží prozřetelnost. Neomezuje se však jen na tento svět, ale v podstatné míře ji oživuje víra z eschatologické budoucnosti.

Originální mozaika minulosti

Křesťanskou radost charakterizují čtyři aspekty. Prvním je pohled do minulosti, při kterém člověk s údivem objevuje události života, které mají svůj význam

a vytvářejí smysluplnou mozaiku. Mám v živé paměti zážitek z práce ve Vatikánském rozhlasu. Bydlel jsem v domě, kde byli ubytováni kněží z celého světa pracující ve Vatikánském rozhlasu. Během Vánoc či Velikonoce, kdy měli laičtí zaměstnanci volno, jsme zase my měli více

práce: Na prožívání sváteční atmosféry dní, které se pro nás z pracovního hlediska moc nelišily od jiných, přibyl v jídelně stůl s puzzle - z malých kousků bylo třeba vytvořit obraz podle předlohy. Divil jsem se, že někteří kněží si našli čas na takovou neúčinnou činnost. Díval jsem se na ně s despektem až do chvíle, kdy jsem při tomto skládání opakovaně potkal P. Federica Lombardiho.

Všichni ho znali jako člověka nesmírně pracovitého, neboť kromě toho, že je mluvčím Svatého Otce a generálním ředitelem Vatikánského rozhlasu, byl v té době i ředitelem Vatikánské televize. Obvykle chodíval na večeri poslední. Po večeri pouklízel stoly a poté se dlouhou dobu věnoval skládání puzzle. Jeden večer mi to nedalo a zeptal jsem se ho, jak je možné, že při tolika povinnostech si najde čas i na takovou nepodstatnou věc. Nechápatě na mě podíval a přímo nadšeně, plný radosti mi začal objasňovat spoustu krásných detailů, které prostřednictvím skládání mozaiky objevil. Předlohu obrazu dobře znal, ale nikdy si na něm nevšiml těch detailů, na které ho upozornilo právě pozorné skládání částí puzzle. Tehdy jsem si uvědomil, jak důležité je hledání detailů mozaiky našeho života. Člověku by tento pozorný pohled do minulosti nikdy neměl chybět, i kdyby byl zaneprázdněn jakoukoli důležitou prací.

Cítit se dobře s Přítelem

Druhým aspektem křesťanské radosti je vnímání momentální Boží přítomnosti. Duchovní autoři hovoří o prožívaném přátelství s Bohem, které v některých případech cítili přímo fyzicky.

Svatý Jan Kronšadtský se ptá: „Proč si nevšímat Pána, který je stále po naší pravici? Neustále na něj koukej očima srdce a nebudeš nikdy sám.“ Podle jeho názoru s Bohem je třeba trávit dlouhou dobu. Je to podobně jako s lidmi. Pokud s blízkou osobou přerušíme vztah, naše přátelství pomalu zanikne, nikdy nebudeme smýšlet a cítit jako ona.

Jde o něco, co vyjadřuje zkratka JHS, která je i součástí papežského znaku Svatého Otce Františka. Tato zkratka znamená: „*Iesum habemmus socium*“ – Ježíš je náš společník. Přátelství vytváří atmosféru, ve které vnímáme blízkou osobu, i když ji nevidíme. Můj bývalý spolužák mi vyprávěl o atmosféře, kterou zažil v orchestru pod vedením Claudia Abbada, známého italského dirigenta. Při interpretaci jedné ze symfonií Gustava Mahlera byli hudebníci natolik vtaženi do hudební atmosféry, že v jednom okamžiku dirigent úplně přestal dirigovat a na několik okamžiků se dalo číst z jeho tváře. „Byly to nezapomenutelné okamžiky,“ říkal, „pocítili jsme ducha, který nás spojoval, a který nepotřeboval gesta ani pokyny.“

O podobné situaci vědí i lidé, kteří se mají rádi. Nepotřebují mnoho slov. Cítí se spolu dobře, a to je pro ně zdrojem skutečné radosti. „Lidé zapomenou, co jste řekli, zapomenou, co jste udělali, ale nikdy nezapomenou, jak se vedle vás cítili,“ řekl Fjodor M. Dostojevskij.

Cítit se dobře v přítomnosti Boha je tedy další zdroj skutečné radosti.

Podívej se na mé ruce

S pohledem do minulosti souvisí ještě třetí aspekt křesťanské radosti. Je jím vědomí milující Boží prozřetelnosti. Toto vědomí je postaveno na zkušenostech z minulosti, a proto s jistotou hledí do budoucnosti. Vystihuje ho následující příběh: Král se svým sluhou byli na lovu, když najednou krále napadlo divoké zvíře. Sluha ho ochránil, ale král v tom zápase přišel o jeden prst. Zraněný to ukazoval sluhovi a ten mu říká: „Všechno je v Boží prozřetelnosti.“ Král se na tuto sluhovu řeč rozzlobil a sluhu dal zavřít do vězení. Po určité době se král znovu vydal na lov, na kterém ho zajali divoši a chystali se připravit ho jako zápalnou oběť pro své bohy. Když však viděli, že mu chybí prst, usoudili, že není vhodnou obětí pro bohy, a pustili ho. Když se král vrátil, zašel za sluhou do vězení a propustil ho. Potom se ho zeptal: „Když Bůh věděl, že mi říkáš pravdu, jak mohl dovolit, abych tě tak nespravedlivě uvěznil?“ Sluha mu říká: „Kdyby prozřetelný Bůh nebyl na mě dopustil tu nespravedlnost a nebyl bych ve vězení, určitě bych byl s tebou na lovu. A podívej se na mé ruce – já mám všech deset prstů.“ Vědomí milující Boží prozřetelnosti je tedy dalším aspektem křesťanské radosti.

Opravdový lék nesmrtnosti

Čtvrtým aspektem je víra ve věčný život. Touha člověka po věčném životě je hluboce vepsána do jeho srdce. Lidé se v minulosti naivně domnívali, že by měla

existovat bylina proti smrti – lék nesmrtnosti. Současná lékařská věda se snaží smrt alespoň oddalovat a zajistit co nejlepší a nejdelší život. Benedikt XVI. však říká: „Jaké by to skutečně bylo, kdyby se dosáhlo možná neúplného odstranění smrti, ale její odložení na neurčito, a bylo by možné dožít se několika stovek

let? Lidstvo by mimořádně zestárla a pro mládež by nebylo místo. Zhasla by schopnost inovace a nekončící život by nebyl rájem, ale spíše odsouzením. Skutečný lék proti smrti musí být jiný. Neměl by vést k neurčitému prodloužení nynějšího života, ale měl by proměnit náš život zevnitř. Vytvořit nový život, který by byl schopen věčnosti.“

Pravý lék proti smrti existuje. Začíná působit křtem. Postupně jeho účinek roste vírou a dalšími svátostmi. Tento nový život v nás není zrušen smrtí, ale právě naopak. Je plně vyneseno na světlo. Je ho vidět na životech světců a církevních otců. Jim se podařilo obléct si nového člověka a žijí stále. A toto je nejsilnější aspekt skutečné křesťanské radosti: život, který přesahuje do věčnosti. Rád si povídám s patrologem. Vždy mě potěší, s jakou radostí mluví o svých nejlepších přátelích – církevních otcích. Dobře zná jejich díla a tvrdí, jak mu pomáhají, radí a jak ho provázejí na jeho duchovní cestě.

(podle KN)

Existuje lék na nepříjemné chování druhých

Každý z nás se již setkal s lidmi, kteří se k nám chovali nevhodně, například zacházeli s námi hrubě, znevažovali nás nebo si z nás (před jinými) nemístně utahovali. Co dělat, když se špatné chování jiných opakuje? Umíme na to jak lidé s křesťanským přesvědčením správně a ve shodě se svou identitou reagovat?

Lidé na nevhodné chování ze strany druhých reagují různě. Záleží na povaze člověka, na jeho přesvědčení, například zda je věřící, nebo nevěřící, a také na charakteru vztahu, který s daným člověkem má. Někdo se rozhodne takovému člověku vyhýbat, jiný reaguje otevřeným hněvem nebo ironií. Ale nechybí ani tací, kteří se rozhodnou takové chování jiných snášet a takto vlastně trpět. Která reakce je správná?

Vyhýbat se, zlobit se či trpět?

Tato otázka je velmi důležitá, protože nikdo z nás nežije na pustém ostrově – každý je součástí vztahů rozličné kvality a intenzity. Žijeme v rodinách, ve školách, na pracovištích, jsme součástí vesnice či městské čtvrti, farního či řeholního společenství. Některé vztahy jsou intenzivní, hluboké a trvalé, jiné slabší, mělké či jen příležitostné. Ve všech se však vyskytují vzájemné interakce, které mohou mít rozličné projevy: máme baviče, pomáhače, vypravěče, altruisty i egoisty, lidi, kteří se rozdávají, ale i lidi parazity. Jedni našeho ducha povznášejí, přítomnost jiných je pro nás břemenem, neboť z nás tak říkajíc vysávají energii.

Každý z těchto projevů vyžaduje jiný přístup, a ne všichni jsme v tomto ohledu obratní a zdatní. Z toho důvodu se pořádají různé kurzy, například kurzy asertivity, které by nám měly pomoci osvojit si techniky správných reakcí a správné komunikace i s problémovými lidmi v duchu známého: „Aby se vlk nažral, a koza zůstala celá“ – čili aby byl každý spokojen a nikdo neutrpěl či neobešel naprázdno.

Může být několik důvodů, proč takové řešení člověka (hned) neosloví nebo se ukáže neúčinným. Problém totiž může být hlubší, než se zdá. Pomocným klíčem alespoň k částečnému řešení může být někdy i poznání možných příčin nepochopitelného nebo nepřijemného chování druhých vůči nám.

Univerzální klíč

Kdosi se jednou vyjádřil: „Ať zápasíš v životě s čímkoli, boj nevyhraješ, dokud se nepodíváš na své dětství!“

Mnozí lidé toto neradi slyší, je tomu však tak. To, zda jsi dnes člověkem disciplíny nebo lenochem, zda se rozdáváš nebo jsi parazitem, zda jsi člověkem strachu nebo vnitřního klidu, veselým nebo ustrnutým, snadno přístupným nebo uzavřeným (a ještě mnoho, mnoho jiných věcí), bude v konečném důsledku záviset na tom, co tě naučili a jak s tebou zacházeli ve tvé rodině, když jsi byl dítětem.

Ovšem nedá se zanedbat ani otázka povahových predispozic, tedy genů. Ale to, jak prožijeme svůj život, nezávisí jen na rodině a na našich genech, ale

především na našem rozhodnutí. Bůh nám totiž dal svobodu a přidá k ní svou milost, budeme-li o ni prosit.

Dělicí čára

Je zřejmé, že ne všichni lidé mají štěstí vyrůstát v naprosté a plnohodnotné rodině. Mnozí vyrůstali v dysfunkčních rodinách, na některé rodiče i přes svou snahu neměli dostatek času nebo na jejich život v dětství měl negativní vliv někdo, kdo ani nebyl součástí rodiny. Toto všechno může člověka poznamenat. A přitom právě rodina musí v dítěti zformovat jednu z nejzákladnějších věcí – ne-li vůbec nejzákladnější, a tou je schopnost rozpoznávat hranice: hranice své a hranice jiných. Pokud rodina tento úkol nesplnila, člověk nemusí být ani v dospělosti schopen správně se pohybovat ve spleti životních vztahů.

Poznání svých hranic a hranic jiných lidí, se kterými přicházíme do kontaktu, je známkou zralosti a dospělosti člověka. Jinými slovy: poznání hranic rovná se dospělost.

Hranice jsou dělicí čarou mezi námi a druhými. Hranice určují, kde končí „já“ a kde začíná „ty“. Hranice vymezují i prostor, který je pro každého člověka posvátný, který mu pomáhá zachovat si důstojnost, a tak i sebeuctu. Je to jeho nitro, jeho soukromí, jeho „svatyně“, kde má kromě něho přístup jen Bůh a ti, kterým to člověk dovolí (a i to zpravidla jen do jisté míry); bez svolení nemá nikdo právo vstoupit do tohoto prostoru jiného člověka.

Je mnoho způsobů, jak mohou rodiče naučit dítě rozpoznávat takové hranice. V první řadě by se měli snažit naučit ho, že i když hodně může, ne všechno smí. Dítěti je třeba vysvětlit, že jeho energie, tvořivost i iniciativa musí respektovat jisté hranice – dítě musí přitom brát ohled na druhé, ale i na stanovená pravidla, protože jisté věci prostě nejsou dovoleny. Prostředkem, který v této výchově rodičům pomůže, je ostuda.

Emoce, která poznává a obžalovává

Emoce studu je velkým darem od Boha. Bůh nám ji dal přesně nato, aby byla strážcem hranic a aby nám byla učitelkou na cestě poznávání, kam ještě můžeme jít a kde nám to už není dovoleno.

To, jak hanba funguje, vidíme na příběhu Adama a Evy v Knize Genesis: jakmile Adam překročil hranice, tedy když udělal to, co mu nebylo dovoleno, začal se stydět a skryl se; hanba mu „řekla“, že se zachoval špatně.

Hanba je tedy mocným nástrojem, který už i dítěti předem říká: „Tam už nesmíš!“, a když neslyší, řekne mu: „Styď se, udělal jsi zlo!“

Moudří rodiče hanbu a zahanbování dítěte používají moudře a delikátně. Nemoudří zahanbují dítě i tehdy, když k tomu není důvod; neboť mu naopak dovolí všechno – tak z něj pak vyroste člověk bez studu, člověk bezostyšný.

Nestoudný člověk bude překračovat hranice jiných lidí, bude jim „lézt pod kůži“, nebude mít respekt před nikým a před ničím a důstojnost jiného člověka mu bude jen k smíchu.

Znamená to, že ostatní lidé budou pak před takovýmto člověkem bezbranní? Samozřejmě, že ne.

Klika na správné straně dveří

Člověk, který byl veden k tomu, aby uměl rozpoznávat hranice – a tedy zapadá do definice „dospělý“ –, nejenže nepřekračuje hranice jiných lidí, ale ani jiným nedovolí překračovat své hranice. I v tom mu pomáhá ostuda.

Hanba, která pomůže dítěti poznat, že udělalo něco nevhodného, tedy že překročilo hranice jiného, mu pomůže znát i to, když se někdo jiný snaží překročit, nebo nerespektovat jeho hranice.

Říká se, že člověk je jako místnost se zavřenými dveřmi. Ten, kdo vyrůstal v zdravém prostředí, má kliku pouze zevnitř: pokud tedy někdo chce vstoupit do jeho prostoru, musí zaklepat; člověk se pak rozhodne, zda ho vpustí nebo nevpustí, popřípadě jak daleko ho vpustí – zda jen do předsíně, nebo i dále – a rozhodne i o tom, jak dlouho tam „návštěvník“ zůstane.

Pokud člověk vyrůstal v nezdravém prostředí, tedy pokud tuto možnost kontroly nad svým prostorem v dětství neměl, podobá se místnosti, kde je klika pouze zvenčí – tak do jeho nitra vstoupí každý, kdo chce, kdy chce, na jakkoli dlouho chce a dělá si tam, co chce.

Každé násilné překročení hranic jiného člověka a vstoupení do jeho posvátného prostoru bez jeho dovolení vždy zanechá na „oběti“ nějaké stopy.

Násilné překročení hranic nazýváme zneužíváním.

Násilné překročení hranic

Známe čtyři typy zneužívání: tělesné, emocionální, verbální a sexuální.

Tělesné zneužívání se děje tehdy, když člověka bijí nebo jinak fyzicky trestají. O emocionálním zneužívání hovoříme tehdy, když ho vydírají a vyhrožují mu,

například opuštěním nebo odvržením. Verbálně je člověk zneužíván, když ho nazývají nevhodnými jmény nebo v komunikaci s ním používají hrubá slova. A konečně sexuální zneužívání se děje tehdy, když je člověk přinucen na sex proti své vůli nebo je vystaven sexuálními stimulům, kterým nerozumí.

Většina lidí, kteří byli v dětství nějak zneužíváni, nemá vybudován zdravý pocit studu. V důsledku toho mají problémy i s rozpoznáváním hranic. Pocit studu, který mají, je často popletený a funguje zpravidla opačně, než by měl: oběť začne sebe pokládat za viníka a skutečného viníka za svou oběť. Když se k takovému člověku někdo chová hrubě – zneužívá-li ho verbálně a emocionálně – nejednou dospěje k závěru: „Chová se ke mně tak proto, že si to zasloužím. Jsem nevhodný lepššího zacházení!“

Sebeobviňování obětí

Takový chybný úsudek vychází ze zkušeností s agresory a zneuživateli v dětství. Pokud například otec alkoholik bil dítě za uměle vykonstruované nebo zveličené chyby, aby tak odvedl pozornost od vlastní opilosti, takové dítě po čase nabude přesvědčení, že je opravdu vinné – že ve skutečnosti ne ono, ale otec je obětí, neboť ono (dítě) mu neoplácí jeho otcovskou lásku a péči a otce dostatečně nectí.

Je jasné, že ostuda, tento obránce našich hranic, v takovém případě funguje úplně naopak – změnila se na útočníka, který agresorovi pomáhá posouvat hranice na náš úkor a na naši újmu.

Zdravé řešení

Problém, co dělat, když se k nám lidé nevhodně chovají nebo když s námi zacházejí hrubě či nedůstojně, se po seznámení s tématy studu, hranic a zneužívání ukazuje ve zcela novém světle: i když si to možná neuvědomujeme, jeho vysvětlením mohou být naše špatné zážitky a zkušenosti z dětství. (Nutně

nemusí souviset právě s otcem alkoholikem; možností je totiž nepočítaně.)

Zdravým řešením zcela jistě není odplácet agresorům hrubé chování, ale ani rozhodnutí trpělivě ho snášet – často ve jménu náboženství –, neboť jinému tak dovoluujeme, aby ve zneužívání pokračoval.

Je jasné, že vůči lidem, kteří mají správně vybudované hranice, si jen tak lehce někdo nedovoluje. Pokud by se k takovému člověku přece jen někdo choval nevhodně, ve vhodnou chvíli by si ho pozval na rozhovor: vyslovil by údiv nad jeho chováním a zeptal by se ho, jestli mu tím chce něco konkrétního komunikovat.

Nezapomněl by přitom zdůraznit, že pokud (nevědomky) dal podnět k jeho nevhodnému chování, přivítá, dostane-li zřetelné vysvětlení; v případě, že se dopustil chyby, je totiž ochoten své chování změnit. Pokud však nepochybil a dotyčný své nevhodné chování změnit nehodlá, je připraven vztah s ním omezit na minimum a nebude jej nadále pokládat za přítele. (Za přátele totiž nelze pokládat lidi, kteří nás zneužívají.)

Evangelijní rada

K podobnému chování nás vybízí i Ježíš v Evangeliu podle Matouše (Mt 18,15-18).

Jsou však i situace, kdy máme v životě lidi, kteří nás svým chováním zneužívají a není v naší moci omezit náš vztah s nimi. I když nechceme káčet vysoko, knihy křesťanských mučedníků jsou takových lidí plné. V takovém případě nám nezbyvá nic jiného, než chování zneuživatelů a agresorů přijmout, a tak vydat svědectví o naší víře.

(podle KN)

Jeruzalémský chrám – Boží dům v proměnách času

Ve dvou historických etapách byl chrám centrem Jeruzaléma a pýchou vyvoleného národa. Lid v něm uctíval svého Boha pod jménem Pán (Dt 14,23). Po dobytí jebuzejské pevnosti Sion králem Davidem kolem roku 1000 př. Kr.

jeho syn Šalomoun vybudoval na severním vršku chrám. Do chrámu byla uložena archa smlouvy se dvěma pozlacenými cherubíny z olivového dřeva na víku. V jejím nitru spočívaly dvě desky Desatera.

Archa je v náboženských představách Izraelitů podnoží Pána, Boha zástupů, který trůní nad cheruby (Ž 80,2).

Předobraz chrámu

Předobrazem chrámu byla pouštní svatyně ve středu tábora, kde Bůh tajemně přebýval jako v hlavním velitelském stanu s lidem, který v bojovém průvodu táhl pouští. Pokyny ke stavbě stanu dostal od Pána na vrchu Sinaj Mojžíš (Ex kap. 25–27). Archa ve stanu symbolizovala aktivní Boží přítomnost mezi lidem.

Chrámový vrch se poprvé v Písmu zmiňuje ještě před pouštní svatyní ve vítězné písni Mojžíše po přechodu Rudým, resp. Rákosovým mořem:

„...zasadíš svůj lid na hoře, na svém vlastnictví, na místě, kde si, Hospodine, budeš své sídlo, ve svatyni, Pane, kterou vystavěly tvé ruce. Hospodin bude kralovat navěky a navždy“ (Ex 15,17-18). Bůh, Král, bude sídlit ve svatyni, ačkoli má sídlo i v nebi.

Později král David odkoupil od Jebuzejce Aravna (2 Sam 24,22-24; 1 Kron 21,18-24) humno a postavil na něm oltář, který tradice ztotožnila s budoucím chrámem (1 Kron 22,1-10). Získat toto posvátné místo k odprošování Boha umožnilo – paradoxně – Davidovo provinění v podobě sčítání lidu (2 Sam 24,1-25). Pozdější tradice chrám spojila s horou Moria (2 Kron 3,1: „hora Zjevení Páně“), na které měl Abraham obětovat Izáka (Gn 22,2).

První Šalomounův chrám (958 – 587/586 př. Kr.)

Davidův syn král Šalomoun začal v éře pokoje budovat dům Páně (1 Kr 6,1-7). Začal v roce 965 př. Kr. Podle Písma to bylo 480 let od východu z Egypta. Chrám stavěli severně od „města“ (Jeruzaléma). Práce trvaly sedm let. Otevřeli ho v roce 957 (1 Kr 8,1-9) a „Pánův dům naplnila Pánova sláva“ (1 Kr 8,10). Chrám se sestával z malé svatyně a velkého nádvoří. Chrámový komplex se svatyní se obrazně nazýval Sion. Architektonicky mohl Šalomounův chrám

napodobovat stavby pohanských chrámů obdélníkového půdorysu v Sichemu či v syrské Ain Dare. Měl tři části: svatyni svatých (hebr. *debir*) s archou, svatyni (*hechal*) a vestibul (*ulam*) s vchodem směřujícím na východ. Před chrámem podle 1 Kr 7,21 stály dva sloupy (stély): napravo byl *jáchín* (hebr. pevně založí) a nalevo *bo'áz* (hebr. v něm /je/ síla). Podobné sloupy stály před kanaánskými či židovskými svatyněmi např. v Aradě v Negevu.

První Šalomounův chrám se stal důvodem falešné důvěry a opovážlivého spoléhání na Pána již za Šalomouna, který se ve stáří od Boha odklonil.

Z období prvního chrámu nemáme přímé archeologické důkazy. Nálezy by umožnil výzkum na chrámovém návrší, které od 7. století po Kr. patří muslimům. Mají tam dvě mešity:

Skalní dóm (se zlatou kupolí), nesprávně nazývaný také Omarova mešita, a rozsáhlá al-Aksá (arab. druhá, delší), která je po Mekce a Medině třetí nejvýznamnější mešitou arabského světa. Jediným pojivem s prvním chrámem by mohla být velká skála ve středu mešity Skalní dóm (ačkoli se vedou diskuse o její pozici v první svatyni svatých), ze které podle Koránu vystoupil Mohamed do nebe.

Podle 15-řádkového záznamu o rekonstrukci chrámu v protohebrejském písmu na keramickém střepu dal král Jóas před rokem 800 opravit poškozený chrám. (O tomto tzv. Jóasově nápisu se však od roku 2001 hodně diskutuje; intenzivní výzkum ho určil za moderní padělek.)

Za reformních judských králů Ezechiáše (716 - 687) a Joziáše (640 -609) byl chrám zvelebený a celý kult Izraele soustředěný do chrámu. Za krále Manassese (687 - 642) byl však chrám zneuctěn: umístil tam podobiznu pohanské bohyně Ašery.

Proroci vehementně vyčítali lidu jeho náboženský formalismus živěný kultem chrámu: bohoslužba nestačí; i jednání lidí má odpovídat nařízením Páně; jinak hrozí zánik chrámu, jak tvrdil prorok Jeremiáš.

V roce 622 př. Kr. za krále Joziáše našli v chrámu Knihu zákona (legislativní jádro Deuteronomia, kap. 12-26). Její čtení reformovalo národ i náboženství.

Nakonec však došlo na slova proroka Jeremiáše: po téměř 2letém obléhání Babyloňany chrám přišel o cennosti a zejména o archu a v létě v roce 587 př. Kr. spolu s městem padl. V Babylóně měl prorok Ezechiel – kterého deportovali do Babylónie již po vyplenění Jeruzaléma v roce 597 př. Kr. – vidění o odchodu slávy Pána z chrámu směrem na východ k zajatcům (Ezech kap. 10–11). Zajatci v Babylonu upadli do beznaděje: padla je poslední naděje – sláva chrámu není.

Skromný druhý Zorobábelův chrám (515 - 20 př. Kr.)

Po vítězství nad Babylonem perský král Kýros v roce 538 propustil židovské zajatce a Zorobábel pověřil výstavbou chrámu. Následující rok Zorobábel za asistence velekněze Jozueho začal s pracemi. Zintenzivnily se však až po intervenci proroků v letech 520 až 515 př. Kr.; za perského krále Daria (522 - 486 př. Kr.) byl chrám dokončen.

Svatyně, která měla tři části a chrámové nádvoří, byla oproti p rvnímu chrámu sice skromným objektem – chyběla v ní archa smlouvy a původní cennosti -, ale stala se slibným místem obnovy Peršanům poddaného národa bez davidovského krále. Významnou společenskou pozici však získal právě velekněz chrámu.

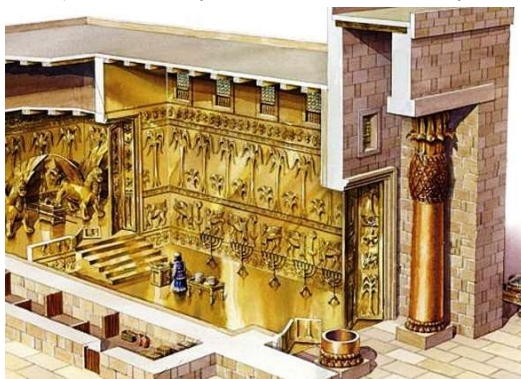
V chrámu si lid uctíval Pána, jediného skutečného Krále: v obětní a modlitební liturgii spolu s rituální očištěnou a půstem mu vzdával úctu skrze žalmy a stálou službu kněžských a levitských skupin. Dospělý židovský muž měl putovat do chrámu třikrát do roka – na Velikonoce, Letnice a Svátek stánků.

Perští a po roce 332 i helénští králové chrám respektovali. Až seleukovský král Antiochus IV. Epifanes jej v roce 169 př. Kr. vydrancoval a v roce 167 př. Kr. znesvětil, když do něj vnesl sochu Dia a obětoval mu. Vyvolal tím revoltu Hasmonevců. Juda Makabejský v roce 164 př. Kr. chrám očistil, co si Židé každoročně připomínají osmidenním svátkem světel Chanuka. Jeho bratr Jonatan si za 12 let usurpoval velekněžskou pozici, což vyvolalo u Židů rozkol. Později, v roce 63 př. Kr., byl chrám opět znesvěcen, když římský velitel Pompeius vstoupil do svatyně svatých. Na rozdíl od něj římský generál Crassus v roce 54 nechal chrám nedotčený, ale uloupil z něj klenoty.

Úchvatný druhý Herodesův chrám (20 před Kr. - 70 po Kr.)

V roce 20 začal král Židů Idumejec Herodes Veliký (37 - 4 př. Kr.) grandiózní přestavbu Zorobábelova chrámu. Projekt byl dokončen v roce 26 po Kr. (Jan 2,20). Herodes přestavbou téměř zdvojnásobil plochu chrámového návrší a obehnal ho opěrnými zdmi a branami. Z traktátu Mišny Middot (hebr. rozměry) víme, že východní zeď byla dlouhá 460 m, západní 485 m, severní 315 m a jižní 280 m. Oddělená nádvoří chrámu měla za cíl směrem ke svatyni postupně zužovat okruh lidí: Židé a pohané (Nádvoří pohanů); Židé – muži a ženy (Nádvoří žen); pouze židovští muži a nakonec ke svatyni měli přístup jen kněží. Přestože ve svatyni již nebyla archa smlouvy, chrám poskytoval přístřeší několika exemplářům Písma svatého a židovských spisů.

Samotná svatyně měla **předsín** (50 x 11 m, výška až 50 m), **svatyni** (20 x 20 x 10 m) s kadidlovým oltářem, 7-ramenným svícem menora a oltářem předkládaných chlebů a za oponou **vele-svatyni** (20x10x10), která byla úplně prázdná – vstupovat do ní směl jen jednou do roka (na Den smíření) velekněz s krví býčka a kozla. Herodes celou svatyni rozšířil a obložil bílým kamenem.

Chrást se stal ústředím sanhedrinu – 71-členné židovské vele-rady v čele s veleknězem. Během římského období byla velerada soudním dvorem bez možnosti vynášet rozsudky smrti. Po obvodu svatyně byla obydlí pro velekněze a kněze. V dobách Ježíše Krista se při bohoslužbách v chrámu střídalo kolem 7 tisíc kněží a 10 tisíc levitů z celé země Izrael.

Z doby Herodovy přestavby chrámu a okolí existují unikátní nálezy. Spodní část západní opěrné Zdi nářků je dnes otevřenou synagogou se zvláštním oddělením pro ženy. Je to poutní místo Židů. Ve spodní části západní zdi a v pokračujícím západním hasmoneovském tunelu jsou obrovské ozdobně opracovávané kamenné bloky místy dlouhé až 6m. Nedávno se našla vrchní kamenná část opěrných zdí s hebrejským nápisem „na místo troubících“.

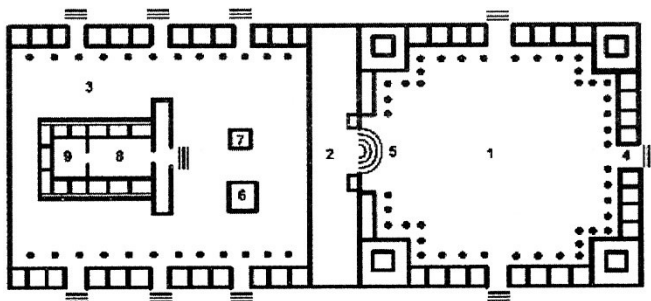
Podél východní opěrné zdi bylo Šalomounovo sloupořadí (Jan 10, 23). Královské portiko (Herodova bazilika) stálo u jižní části zdi; na jeho spodní úrovni byly dvě Chuldiny brány (dvojitá a trojitá), kterými se vstupovalo na

Nádvoří pohanů. Z něj směli jen Židé přes 14 schodů a 9 bran vcházet do Nádvoří žen nebo do Nádvoří Židů, resp. kněží: Pohanům tam byl vstup zakázán pod trestem smrti - varovaly je nápisy v řečtině na kamenných tabulkách (jedna je v istanbulském muzeu). Snad o této zdi rozdělení mluví Pavel jako o zdi zbořené Kristem (Ef 2,14). Nádvoří žen mělo v rozích 4 místnosti. Byla tam i místnost se 13 pokladnami. Podle Markova evangelia do jedné z nich Kristem chválená vdova vhodila dvě lepta (Mk 12,42), její čin byl předobrazem Ježíšovy totální oběti. Ze západní části města přiváděl lidi do chrámu most. Dodnes je z něho na západní zdi vidět fragment. Wilsonův oblouk. Nedaleký Robinsonův oblouk je zbytkem západního schodiště ke chrámovému návrší.

Když Ježíš scházel na oslátku se zástupem z Olivovy hory, do chrámu vešel přes Zlatou bránu ve východní zdi. V 16. století ji osmanský sultán Sulejman I. dal zazdít, snad aby se přes ni Mesiáš – jehož Židé stále čekají – nedostal na chrámové nádvoří; navíc dnes je pod ní muslimský hřbitov.

*Nákres struktury
(Herodova) chrámu:*

1. Nádvoří žen,
2. Nádvoří Židů,
3. Nádvoří kněží,
4. Krásná (Souzská) brána,
5. Nikanorova brána,
6. Oltář, 7. Vestibul,
8. Svatyně,
9. Svatyně svatých

K severní straně opěrné zdi dal Herodes Veliký přistavit pevnost Antonia, nazvanou tak na počest Marca Antonia. Sídlila v ní římská vojenská posádka. Pevnost měla 4 věže; jihovýchodní se tyčila až do výšky 35m. Uvnitř byla 2 nádvoří. Na jednom z nich – v evangeliích označeném řecky Lithostrotos, aramejsky Gabbatha (Jn 19,13) - Pilát soudil Ježíše. Část z něho se nachází blízko dnešního Kostela bičování.

Ježíš a předpovídaný konec

Chrámu hrál významnou roli i v životě Pána Ježíše. Po jeho narození (před rokem 4 n. l.) byl v chrámu představen a obětován podle Mojžíšova zákona (Lk 2,22-28). Už jako chlapec tam udivil učitele Zákona (Lk 2,41-52). Nejpodlejší pokušení Ježíše se váže ke chrámu – má se z jeho vrcholu vrhnout dolů, a tím

dokázat, že je Boží Syn (Mt 4,5 - 7; Lk 4,9 -12); vždyť právě na Božím místě by mu měl sám Bůh pomoci (Ž 91,11-12). Podle Janova evangelia Pán chrám velmi často navštěvoval; s velkým hněvem a horlivostí ho vyčistil – z Nádvoří pohanů (národů) vyhnal kupce a peněžoměnce (Jn 2, 13-16; Mk 11, 15-16), aby se toto místo Otcovo stalo univerzálním „domem modlitby pro všechny národy“ (Mk 11, 17). Úcta k Bohu v Jeruzalémě tak jako pro Jeremiáše i pro Ježíše

byla stále více banalizována a neosobní. Symbolizoval ji neplodný fíkovník, který Ježíš ráno před očistou chrámu proklet (Mk 11,12-14.21-25). Pán podobně jako Jeremiáš předpověděl pád chrámu: „Váš dům vám zůstává pustý“ (Mt 23,38; Ik 13,35). Prorocká slova vyslovil i nad Božím lidem Izraele: „Vám bude Boží království odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce.“ V rozhovoru se Samaritánkou naznačil novou úctu k Bohu: v Duchu a pravdě (Jn 4,21-23); novým místem úcty k Bohu bude jeho osoba, neboť v něm přebývá Bůh. Tato pozoruhodná teologie chrámu zazněla i v dřívějším Ježíšově výroku o jeho oslaveném těle: „Zbořte tento chrám a za tři dny jej postavím“ (Jan 2,19).

Nový kult Boha v opravdovém Duchu se otevírá na Kalvárii po Ježíšově výkřiku a jeho skonání na kříži: poté, co se ve velesvatyni Jeruzalémského chrámu trhá opona shora (!) dolů, pohanský setník uzná Ježíše za Božího Syna (Mk 15,37-39); je to vstup pohana do nového chrámu.

Definitivní konec chrámu (?)

Prorocké předpovědi o pádu Jeruzalémského chrámu se naplnily. Poté, co v roce 66 po Kr. začala zelotská revolta proti Římu, která vyvrcholila 10. srpna 70 po Kr., římský velitel a budoucí císař Titus zničil chrám i město. Událost dodnes připomíná Titův vítězný oblouk na fóru v Římě. Po vzpouře Šimona Bar Kochbu ve druhé židovské válce (132–135 po Kr.) byl Jeruzalém tři roky svobodný a chrám částečně zrekonstruovali. Roku 135 však město zabrala římská armáda a Židům do něj zakázala vstup. Císař Hadrián pokračoval ve stavbě města Aelia Capitolina a na chrámovišti postavil chrám Jupitera Kapitolského. Císař Konstantin Veliký tam postavil kostel. Později císař Julián Apostata křesťanstvím opovrhl a dal se do obnovy židovského chrámu. Podle

historika Marcellina při prvních pracích ze základů vyrazil oheň; císař do roka zemřel a obnova skončila. V následném byzantském období mohli Židé přicházet k ruinám chrámu jen jednou v roce, v devátý den měsíce *av*, což je výročí zničení obou chrámů. Lili přitom olej na kameny, plakali a trhali si roucha. V 7. století Jeruzalém ničili nejprve Peršané (614), pak město a chrámové návrší natrvalo zabrali muslimové (638).

Touha po třetím chrámu v židovských věřících klíčí neustále, její vyplnění je však v nedohlednu.

(podle KN)

Jak je to s evolucí?

Když před 25 lety Ježíš Kristus zaklepal na dveře mého srdce, musel nejprve zbourat základ mé nevíry v Boha – **evoluční teorii, která se snaží vysvětlit původ a vznik života jako důsledek samovolných přirozených procesů**, jako jsou náhodné mutace a přirozený výběr.

Byl jsem skálopevně přesvědčen, že existenci hmotného světa s různorodostí jeho životních forem lze vysvětlit i materialisticky, bez odvolávání se na Boha Stvořitele. Není na tom nic zvláštního, protože „již desítky, ba stovky let je ‚svět přírodních věd‘ (oblast astronomie, biologie a psychologie) spojen s ateismem a materialismem... a v zemích evropské civilizace je celý program ‚výuky‘ o přírodě pro děti a mládež založený na materialistické a panmaterialistické ideologii“ (Lenartowicz, P.: *Ludy czy malpoludy? (Lidé nebo lidoopi?)*. Krakov 2010 38). Důsledkem toho je, že učebnice, encyklopedie, výchovné a populárně-vědecké programy jsou tvořeny tak, aby vzbudily dojem, že existence přírody a člověka je možná i bez Boha.

Velké přehánění

Stále více však zjišťujeme, že materialistická vize světa, která v sobě zahrnuje i evoluční teorii, ve většině případů neodpovídá realitě, kterou vědci objevují.

Svědčí o tom výpovědi vynikajících vědců, které však populární masmédiá chytrě zamlčují. Například A. Knoll, profesor biologie na Harvardské univerzitě, v jednom interview uvedl: „Nevíme, jak vznikl život na naší planetě. Nevíme, kdy se to stalo, a nevíme ani, za jakých okolností k tomu došlo.“ A. Lazcano, předseda Mezinárodního sdružení pro výzkum původu života (ISSOL), ve svém článku Původ života (*The Origins of Life in: Natural History*, February 2006) uvedl: „Bez genetického mechanismu, který by byl schopen uchovávat, opakovat a předávat informaci potomkům, se život v procesu evoluce vyvinout nemohl.“ Genetický mechanismus zase existuje a funguje pouze v živých organismech, čili bez života není života, a tedy není ani možnosti, že by se život vyvinul z neživé hmoty. A kdo jiný, ne-li předseda Mezinárodního sdružení pro výzkum původu života, má neaktuálnější vědecké poznatky o počátku života?

Teorie biologické evoluce probíhající formou postupných změn, které řídí náhodné mutace a přirozený výběr, musí čelit dalším vážným námitkám, které nelze vyřešit, aniž bychom se neodvolali na Boha Stvořitele (ačkoli učebnice a populární masmédiá se snaží vytvářet jiný dojem). J. Maddox, emeritní redaktor vědeckého časopisu *Nature*, poznamenává: „Základní otázka zní: kdy a jak se vyvinul pohlavní způsob rozmnožování? Nevíme to ani po desetiletích spekulací“ (*What Remains to Be Discovered*. New York 1998). Všimněme si, že pokusy přizpůsobit prokázaná vědecká fakta evoluční teorii jsou čistou spekulací... v článku *Původ života – více otázek jako odpovědí* K. Dose přiznává: „Víc než třicet let výzkumu, který se zabýval původem života ze stránky chemické a molekulární evoluce, vedlo spíše k většímu uvědomění si hloubky problému, jakým je vznik života na Zemi, než k jeho řešení. V současnosti všechny diskuse, které se týkají teorie a experimentů. v této oblasti vedou buď k patovým situacím, nebo k uznání naší nevědlosti“ (*The Origin of Life: More Questions than Answers in: Interdisciplinary Science Reviews* 13,1988, s. 348).

Přesto učebnice a média opakují: „V současnosti považujeme evoluci za proces, který objektivně v přírodě probíhá a který potvrzuje mnoho empirických důkazů“ (*Biologia. Encyklopedie szkolna WSiP*. Varšava 2005, s. 190). Jak vidíme, jde spíše o přání autorů školní encyklopedie než o reálný stav vědy.

Chybí evoluční mechanismy

Jako inženýr můžu říct, že dnešní stav technologií nám poskytuje úžasné možnosti ovládat hmotu. Můžeme jednoznačně říci, že vše, co vzniká náhodně, můžeme zopakovat i v laboratorních podmínkách.

Pokud něco zopakovat nedokážeme, ba pokud nedokážeme ani jen popsat způsob, jak to vzniklo, znamená to, že to udělal někdo chytřejší a mocnější než dnešní technici. A nezapomínejme, že pokusům dokázat materialistický původ a vývoj života na Zemi se věnuje velké úsilí a prostředky. Proto se nemůžeme vyhnout závěru, ke kterému nás biologické poznatky pobízejí: existuje Bůh, který naprojektoval a stvořil živé bytosti.

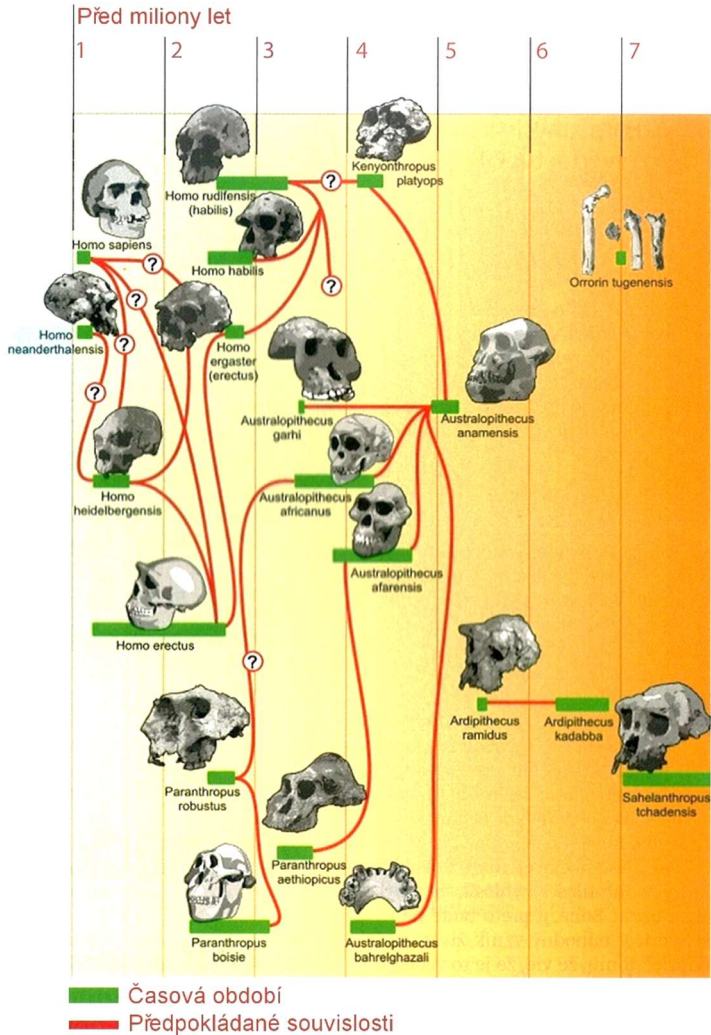
V roce 1945 N. H. Horowitz napsal: „Přirozený výběr nedokáže zajistit přetrvání nefunkčních vlastností. Logicky z toho tedy vyplývá, že postupná evoluce biosyntézy, která by probíhala formou výběru jednotlivých mutací, není možná.“ Ve snaze zachránit hypotézu o postupných změnách navrhl Horowitz komplikovanou cestu proměn, přičemž hypotetické etapy označil písmeny A, B, C a D. Další rozvoj věd však existenci těchto etap nepotvrdil, ba celou hypotézu zamítl, čímž další přívržence postupné evoluce (mezi nimi Kauffmana a de Duveho) přinutil tvořit nová, stále komplikovanější schémata. Problémem však je, že tato schémata se neshodují s realitou, a proto je prof. J. M. Smith nazývá „věda bez faktů“. Prof. M. Behe trefně konstatuje: „Kauffman a de Duve poukázali na vážný problém postupné evoluce. Řešení, která navrhli, nejsou nic jiného než nové varianty starého Horowitzova nápadu. Místo sekvence $A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D$ navrhli stonásobné zopakování sekvence $A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D$. A co je ještě horší, s narůstajícím počtem vymyšlených písmen [označujících přechodné evoluční etapy] narůstá i vzdálenost mezi teorií a reálnou chemií“ (*Darwin's Black Box*. New York 2003, s. 156).

Prof. Behe důsledně zanalyzoval všechna čísla časopisu *Journal of Molecular Evolution*, založeného v roce 1971, věnovaná výlučně problematice postupné evoluce na molekulární úrovni. Na základě této své analýzy napsal: „Ve skutečnosti **ani jeden článek**, zveřejněný v tomto časopise od jeho vzniku až dodnes, nenabízí žádný podrobný model, který by vysvětloval, jak mohli postupnými změnami, odpovídajícími darvinistickému přesvědčení, vzniknout komplikované biochemické systémy“ (*Darwin's Black Box*, s. 176). A v tomto časopise vyšly tisíce článků! To stejné platí i o časopisu *Proceedings of the National Academy of Sciences*, který v průběhu desetiletí zveřejnil přibližně 400 článků – v žádném z nich nenajdeme vědecké vysvětlení domnělých evolučních mechanismů.

Kdy konečně něco najdeme?

Před několika lety jsem napsal dopis šéfredaktorovi vědeckého časopisu *Trends in Ecology and Evolution*. Totiž poté, co jsem si přečetl přes deset ročníků

tohoto časopisu, nenašel jsem v něm ani jediný důkaz o tom, že skutečně proběhla postupná evoluce, kterou by určovaly mutace a přirozený výběr, v průběhu které by se vyvinuly nové orgány a tělesná stavba živých organismů. Například profesorka R. C. Teelingová, která zkoumala echolokační systém netopýrů, nedokázala ani přibližně odpovědět na otázku, jak a z čeho se tento

Evoluce člověka podle konvenčního schématu

systém vyvinul (článek Hear, hear: the convergent evolution of echolocation in bats? in: *Trends in Ecology and Evolution* 2009 Vol. 24, No. 354). Autorka čestně uznala, že ví toho méně, než neví, ale vyjádřila naději, že **zanedlouho se najde** mnoho přechodných forem, které umožní vyplnit prázdný prostor mezi reálným netopýrem, který má dokonalý a komplikovaný echolokační systém, a jeho hypotetickými předky, kteří by podle její hypotézy měli mít nerozvinuté, nefunkční části tohoto systému. Ve skutečnosti se však autorka ocitla na stejném místě jako před 150 lety Darwin, který také předpověděl, že „zanedlouho se najde velké množství důkazů“ o vývoji druhů.

Šéfredaktorovi zmíněného časopisu jsem spolu s těmito slovy adresoval prosbu, aby mi ukázal alespoň tři konkrétní důkazy o darvinistické evoluci, protože v jeho časopisu je nenacházím. Šéfredaktor mě povzbudil, abych hledal dál, protože máme mnoho důkazů o evoluci. Ale jeden vědec odpoví druhému vědci: „Máme mnoho důkazů, najdi si je,“ znamená to, že nemá žádný důkaz. Kromě toho zmíněný časopis obsahuje množství článků popisujících výsledky výzkumů a vědecky prokázaná fakta, která zjevně odporují darvinismu. (v jakékoli podobě). Kdybychom z těchto článků odstranili věty s ideologickým obsahem a plné přání a slepé víry v existenci evolučních procesů a přechodných forem, které již 150 let nebyly nalezeny, vznikl by nám úžasný kreacionistický časopis.

Nulový důkazní materiál

Jak vidíme, důkazy o postupné evoluci druhů chybí dnes stejně jako v roce 1858, kdy bylo poprvé zveřejněno dílo Ch. R. Darwina a A. R. Wallacea. Koneckonců samotný Darwin ve svém spise *O původu druhů* napsal: „Geologie nijak nenasvědčuje tomu, že existuje přesný, postupný, organický řetěz, a to je zřejmě nejzjevnější a nejzávažnější námitka proti mé teorii.“

Ani po 150 letech se v tomto směru nic nezměnilo. Mezi jinými vědci i prof. S. Jones upozorňuje na to, že chybí zkamenělé přechodné formy: „Zápis ve zkamenělinách nepodporuje Darwinovu teorii o postupných změnách. Často poukazuje právě na obrovské skoky od jedné formy k druhé. Namísto očekávaných přechodných forem, které by měly vzniknout přirozeným výběrem, nacházíme mnoho druhů, které se objevily zcela nečekaně, existovaly v nezměněné formě a pak zanikly, aniž by zanechaly po sobě nějaké odvozené formy. Geologie určitě neobjevila ani jediný řetěz postupných změn, což je nejzjevnější a velmi významná námitka proti evoluční teorii“ (*Almost Like a Whale*. Doubleday 1999, s. 252). A prof. G. G. Simpson z Univerzity

Columbia vysvětluje „Nepřerušný řetěz přechodných forem se nejenže nevyskytuje často, on se nevyskytuje vůbec.“

Pokud evolucionistické materiály čteme nekriticky, můžeme nabýt jiný dojem. Ale je třeba se trochu zamyslet nad fakty a problému si všimneme. Například v učebnici *Biologia - Vademecum. Egzamin gimnazjalny* (Gdyně 2011) najdeme na straně 159 rozdělení důkazů o evoluci na přímé a nepřímé. K přímým patří zkameněliny, otisky, odlitky a živé zkameněliny. Z tohoto vyplývá, že student gymnázia má bez váhání jako přímý důkaz evoluce uvést paleontologický zápis. Rovněž i v populární encyklopedii se dočteme, že evoluci (zvláště kosterní změny) dokazují zkameněliny (*Biologia. Encyclopedie szkolna* WSiP. Wařsava 2005, s. 786). Na straně 399 téže encyklopedie se však zároveň uvádí: „Původ opic je jedním z největších problémů současné paleozoologie. Přestože naleziřt se omezují pouze na nevelký počet zubů, úlomky čelistí, části koster a sotva několik celistvých lebek, můžeme tvrdit, že aktuálně žijící primáti a hmyzořravci pocházejí ze společného evolučního stromu.“ Jelikož by mělo jít o jediný přímý důkaz evoluce, je to trochu málo. Několik zubů, několik lebek a několik kosterních kostí by nám neumožnilo zrekonstruovat vzhled jediného jednotlivce a už vůbec ne všechny evoluční změny, které se údajně odehrály v průběhu 60 milionů let (to je časové období evoluce opic, uvedené na straně 399 o dvě věty níže). V tak dlouhém období by se po sobě vystřídaly desítky milionů pokolení. A v případě populace, složené v každém pokolení alespoň ze 100 jedinců, by nám počet narostl až na několik miliard jednotlivých opic. Je možné vytvořit si představu o takovém počtu vývojových změn i ba na základě několika lebek a desítek jiných kostí? Zní to, jako kdyby někdo, kdo má k dispozici nevelký počet zubů, úlomky čelistí, části koster a sotva několik celistvých lebek současného člověka, chtěl mluvit o demografii a charakterizovat lidstvo žijící na naší planetě ve 21. století. Je to logická katastrofa! Takové smýřlení mi připomíná vtíp: Archeologové nic nenařli, a tak usoudili, že už před 2000 lety musel existovat bezdrátový telegraf...

Lidoopi – výtvor fantazie

Média a vzdělávací programy, které uvádějí zdeformovaná a někdy doslova překroucená vědecká fakta, mají tendenci „zopičit“ předky člověka, tedy z raných lidí udělat zvířata (P. Lenartowicz, cit. dílo, s. 330). Připisuje se jim vzhled lidoopů, jejich chování se charakterizuje jako zvířecí a jejich název se odvozuje od opic: „pitekantrop“ znamená „lidoop“, „australopitek“ zase „jižní opice“ apod. Místo toho však zjiřtujeme, že například „lebký jak dneřních, tak právě-

kých australských Aborigenců mají velmi podobné vlastnosti jako Homo erectus. Zjistilo se, že jejich tělesné pozůstatky datovány na období před 10-30. tisíci let, ale i jejich pozůstatky z velmi nedávné minulosti se od svých ekvivalentů u Homo erectus liší sotva v jedné ze sedmi vlastností“. Zato jiné lebky, které se připisovaly hominidům, patří určitě opicím (z připravované polské verze *Pochodzenie życia. Dowody naukowe*).

Doktor Richard Leakey přiznal: „Kdyby mě v otázce původu člověka přitiskli ke zdi... musel bych povědět, že máme více důkazů o tom, že člověk vznikl náhle, než o tom, že se ho událo v postupném procesu evoluce... Dosud se nenašlo nic, co bychom mohli autenticky uznat za přechodný druh člověka“ (z dokumentárního filmu PBS, 1990). Tvrdí to vědec, který se od dětství zúčastňoval archeologických výzkumů svých rodičů a později spolu sám s výzkumným týmem objevil a popsal druhy jako Paranthropus boisei, Homo rudolfensis, Homo erectus, Homo ergaster a Australopithecus aethiopicus. Koneckonců právě rodiče. Dr. Leakeya objevili v Laetoli, která se nachází v Tanzánii asi 40 km jižně od úvozu Olduvai, zkamenělinu něčeho, co vypadalo jako otisky lidských chodidel. Radiometrickým zkoumáním věku vrstev zakrývajících stopy se zjistilo, že jde o nález starý 3,8 milionů let. Podle evolucionistického dogmatu v té době člověk ještě nemohl existovat, a proto stopy připsaly australopitekům. Nálezová zpráva však zněla jednoznačně: „Na základě rozlišovacích vlastností... se stopy z Laetoli nedají odlišit od stop, které po sobě zanechávají naboso chodící představitelé Homo sapiens“ (Tuttle, R.: Did a. afarensis make the Laetoli G footprint trails? in: *Amer. Journal of Phys. Anthropology* 1991, suplement: 175).

V knize *Zakázaná archeologie* (Vratislav 2004) Cremo a Thompson uvádějí seznam objevů, které vědecký svět zavrhl, neboť se neshodují se závazným evolucionistickým dogmatem, podrobně vysvětleným na 14 stranách. Uvedu jen ty nejzajímavější:

- 1) ve státě Utah se ve vrstvách kambria (starých 505-590 milionů let) našla stopa lidské boty; ve státě Nevada se našla podobná stopa obutého lidského chodidla ve vrstvách triasu (starých 213-248 milionů let);
- 2) ve Skotsku byly nalezeny zkamenělé zbytky prehistorických stromů a v jednom z nich byl vražen železný hřebík. Vše nasvědčuje tomu, že ho vbili do

- stromu dřív, než strom zkameněl (tedy před 360-408 miliony let);
- 3) v Anglii se ve vrstvách kambria (datovaných na období před 320-350 miliony let) našel kámen, do kterého byla vražena zlatá nit;
- 4) v Oklahomě se v nenarušených vrstvách, datovaných na období před 312 miliony let, našel železný kalich;
- 5) ve státě Illinois se v nenarušených vrstvách, datovaných na období před 286-320 miliony let, našla celistvá lidská kostra. V Kalifornii byla nalezena lidská kostra ve vrstvách oligocénu (starých 33-55 milionů let) a ve Švýcarsku ve vrstvách eocénu (38-45 milionů let);
- 6) v nenarušených vrstvách křídly (starých 65-114 milionů let) se našly kovové trubky.

Bohužel ti, co rozhodují o tom, co je „vědecké“ a co „nevědecké“, pečlivě třídí materiál, aby tak vytvořily dojem, že evoluční teorie je spojitá vědecká teorie, kterou potvrzuje množství důkazů o samovolném vzniku života a živočišném původu člověka.

Intelektuální čestnost

Kněz Alexander Mień zdůrazňoval, že „logické důkazy jsou ve své podstatě násilné – musíme je přijmout... Avšak důkazy o existenci Boha nejsou násilné... protože nejde o ‚důkazy‘ v úzkém slova smyslu, ale o svědectví, co není totéž“ (*Истоки религии*. Moskva 2001, s. 73-74). Vědecká svědectví, která potvrzují existenci Boha Stvořitele, jsou mnohem jednoznačnější a přesvědčivější než důkazy o samovolné evoluci.

Nositel Nobelovy ceny G. Vald, který v minulosti prohlásil, že nechce uznat Boha, a proto bude raději věřit v náhodný vznik života i přesto, že ví, že je to vědecky nemožné, se v článku *Rozum a život ve vesmíru* přiznal: „Dospěl jsem k závěru, že rozum se nevyvinul jako konečný produkt evoluce živých organismů, ale že existoval vždy jako vzor, pramen a podmínka existence celé fyzické reality“ (*Mind and Life in the Universe*, článek v knize *Cosmos, Bios, Theos*. La Salle 1992).

A právě tento rozum, stvořený v nás k obrazu a podobě Božího rozumu, se domáhá toho, abychom se čestně postavili před Stvořitele, uznali svou závislost na něm a sklonili se před ním, „neboť při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.“ (*Flp 2,10-11*).

(podle *Milujte sa*)

MODLITBA NA ZAČÁTKU NOVÉHO ROKU

Pane Ježíši,
Ty jsi Cesta, Pravda a Život.
Na začátku tohoto nového roku,
který začínáme ve Tvém jménu,
pod ochranou Tvé a naší Matky,
přeblahoslavené Panny Marie,
vroucně Tě prosíme:
zachovej nás ve své milosti a lásce.

Buď cestou naší vůle,
buď pravdou naší mysli,
buď životem našich duší
a jediným cílem našeho života.
Chraň nás od zlého,
zachovej nás ve zdraví,
upevňuj naši víru,
obdarovávej nás dary Ducha Svatého,
aby nás nic neodloučilo od Tebe,
abychom žili jako Boží děti,
které každodenně vzývají
svého Otce na nebesích.

Prosíme Tě, abychom celý rok
prožili v posvěcující milosti,
abychom své utrpení a bolesti
spojovali s Tvými utrpeními
pro dobro Tvé Církve a ke spáse
světa.

Pomáhej nám, aby tento rok
byl pro každého z nás rokem spásy,
abychom neupadli do těžkého hříchu,
abychom konali pokání,
kéž Eucharistie ztvárňuje
v našich srdcích Tebe
a ať v bližních sloužíme Tobě

Dej, abychom v tomto novém roce
posvátnou liturgií ještě více
vzdávali díky Bohu Otcí,
spolu s Tebou Ho oslavovali,
plněji posvěcovali sebe
horlivěji budovali Církev
a Tobě se vroucněji klaněli
jako svému Bohu.

Pane Ježíši.
aby se zlí stali dobrými a dobří
ať se den co den stávají lepšími
a tak blaženějšími a šťastnějšími.
Ať nikdo marně neprosí,
ale ať každý u Tebe najde,
co potřebuje;
smutný útěchu, nemocný zdraví,
hříšník odpuštění a milost;
slabý pomoc, bezradný rádce,
pochybující jistotu, opuštěný lásku,
bloudící pravdu a každý spásu.

A konečně, pokud by měl být tento
rok
posledním rokem naší životní pouti,
dej, abychom odcházeli z tohoto světa
posílení a připravení svátostmi
na cestu do věčnosti
a tak šťastně mohli vejít
do nebeského království,
kde Tě budeme vidět tváří v tvář
a s přeblahoslavenou Pannou Marií,
se všemi anděly a svatými
chválit a velebit na věky věků.
Amen.

Blahoslavení: 12-krát dnes

**BLAHOSLAVENÍ MLADÍ LIDÉ,
KTEŘÍ UMÍ ODLOŽIT MOBIL,**
neboť budou skutečnými influencery,
kteří vidí skutečnou krásu života

BLAHOSLAVENÍ MUŽI, KTEŘÍ SE UČÍ OVLÁDAT,
neboť budou na titulní stránce života o ne Forbsu.

BLAHOSLAVNÉ ŽENY, KTERÉ ZNAJÍ VLASTNÍ HODNOTU,
neboť budou oplývat krásou, za kterou se vyplatí otočit se.

**BLAHOSLAVENÍ STAŘÍ A NEMOHOUCÍ,
KTEŘÍ NAVZDORY TĚŽKOSTEM MAJÍ DOBRÉ SLOVO,**
neboť oni budou pravými filosofy.

BLAHOSLAVĚNÉ DĚTI, KTERÉ SI ZAMILUJÍ POVINNOSTI,
neboť oni opravdu něčeho dosáhnou.

BLAHOSLAVENÍ KNĚŽÍ, KTEŘÍ MILUJÍ SVŮJ SVĚŘENÝ LID,
neboť jejich slovo bude padat do otevřeného srdce, i když budou nároční.

**BLAHOSLAVENÍ SVOBODNÍ LIDÉ,
KTEŘÍ SVŮJ ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH OBĚTOVALI PRO DRUHÉ,**
neboť svět by bez nich zůstal po škole.

BLAHOSLAVENÍ PRACUJÍCÍ, KTEŘÍ CHÁPOU SMYSL PRÁCE,
neboť oni budou vytvářet novou civilizaci.

BLAHOSLAVENÍ ŘIDIČI NA CESTÁCH, KTEŘÍ MYSLÍ NA DRUHÉ,
neboť budou formovat novou atmosféru na našich cestách.

BLAHOSLAVENÁ CÍRKEV, KTERÁ SE NEBOJÍ KRITIKY ZE SVĚTA,
neboť se bude umět popasovat se svými kostlivci a naučí se právě pokoře.

BLAHOSLAVENÍ, KTEŘÍ SE SNAŽÍ MILOVAT BOHA,
neboť do nebe budou mít samostatný vchod.

BLAHOSLAVENÍ TI, KTEŘÍ NYNÍ POSLOUCHAJÍ,
neboť přijde chvíle, kdy jim všechno začne dávat smysl.

(podle Fb)

Křest nám pomáhá přiblížit se ke spáse

Napomínat můžeme pouze, pokud naše slova o víře se shodují i s našimi skutky; pokud je náš život odrazem toho, čemu a komu jsme uvěřili.

Vážená redakce,

moje nejlepší přítelkyně, ačkoli má od malička velmi pěkný vztah k Bohu, není ani pokřtěna. Její rodiče, manžel i děti jsou již pokřtěni. Jak jí mám kromě příkladu vlastního života vysvětlit, že pro věřící má svátost křtu zásadní význam a také žehnající účinky?

Věra

Přestože neznáme okolnosti, které vedou zmiňovanou ženu k životu bez křtu, můžeme říci, že existují situace, ve kterých dokážeme s jemnocitem vycítit a vyzorovat, kdy už nestačí jen nepřímou naznačovat a nenápadně svědčit. Vyžaduje to pravá láska a nefalšované milosrdenství „napomínat hříšníky“ taktně a pravdivě.

Obecně platí, že křest je první svátostí; svátostí nevyhnutelnou ke spáse. Samotné Písmo svaté o tom mnohokrát svědčí. „Obráťte se! A každý z vás ať se dá pokřtít ve jménu Ježíše Krista, aby vám byly odpuštěny hříchy, a jako dar dostanete Ducha Svatého.“ (Sk 2, 38).

Sám sebe nevykoupí nikdo! Ve křtu jsou nám vlité ctnosti, které nám pomáhají růst a dosahovat spásy. Kristem, který byl vydán za naše hříchy a byl vzkříšen k naší ospravedlnění, abychom žili novým životem“ (KKC, 977). Sám Pán Ježíš posílá apoštoly do světa, aby hlásali evangelium všemu stvoření a křtili, neboť kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen (srov. Mk 16,15-16). Křtem se stáváme adoptovanými Božími syny a dcerami. Proč odmítáním křtu opovrhovat těmito dary? Proč se dobrovolně a vědomě ochuzovat o dary, které nám sám Bůh z nejosobnější a nehlubší lásky nabízí. A vskutku je to tak. Ale poznáme-li, že něco je potřeba, naše nečinnost je opovrhováním a odporováním zjevené pravdě, opovázlivým spoléháním na Boží milosrdenství - a to jsou hříchy proti Duchu

Svatému –, v takovém setrvávám v hříchu Duch Svátý nemůže v nás účinně pracovat a působit, ačkoli si namlouváme opak. Věříme-li, že vlité ctnosti jsou prostředky spolupráce s milostí v Duchu Svatém, odmítáním křtu je popíráme. Být si vědom dobra a přesto jednat jinak, je hřích. Křest je očistným pramenem věčného života, ponořením se do Krista, umíráním pro Krista, odumíráním sobě, abychom se stávali novými stvořeními. Křest je branou k ostatním svátostem, které jsou prostředky ke svatému životu. Svátosti nás posilují a posvěcují. Vyživují nás duchovní potravou, jsou zpřítomněním Krista v našich životech.

Tvrdošijně odporovat zjevené pravdě, slovům samotného Krista, ať by byl osobní důvod jakkoli lidsky dojmavý a pochopitelný, je ve své podstatě neodpuštělným hříchem, protože sám o sobě tento stav vylučuje možnost nápravy. Otevřenost vůči darům, které nám Bůh chce dát, je základním předpokladem pro opravdový vztah s Bohem. Vztah s Bohem totiž není jen nějaká sentimentální vazba, ale definitivní přijetí nároků, které se nám předkládají. Avšak Pán Ježíš nás s láskou ujišťuje: „Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek. Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží“ (Mt 11, 28-30).

(podle KN)

Ohlášení překážky je povinnost

Oznámení přítomnosti manželské překážky má své opodstatnění. Může se stát, že jeden ze snoubenců se nachází v okolnostech, které brání ustanovení společenství celého života. Říkáme jim zneplatňující manželské překážky.

Vážená redakce,

ve filmech často při sňatku zaznívá věta: „Kdo by věděl o nějaké překážce, pro kterou by snoubenci nemohli uzavřít manželství, ať o tom promluví hned, nebo mlčí navždy.“ U nás jsou v kostelích ohlášky. Proč je nezbytné ptát se na to, respektive informovat kněze? Co by nastalo v případě, kdyby někdo překážku ohlásil a také ji dokázal?

Klára

Termínem zneplatňující manželské překážky se označují proto, že pokud jsou přítomny, není možné uzavřít manželství; a pokud by se i o jeho uzavření pokusili, manželský souhlas by byl neplatný, manželství by nevzniklo. Zde jsme u kořene vyjádření výzvy ohledně oznámení případné manželské překážky. Překážka totiž může být do jisté míry skryta, čili snoubenci o ní nemusí vědět, nebo ji znají, ale její přítomnost nepovažují za důležitou, případně jsou odhodláni snášet ji bez potřeby říci o ní komukoli.

Bez ohledu na to, zda je zneplatňující překážka známá, zatajená či nepoznaná, vždy způsobí účinek, čili zneplatní manželský souhlas. Proto je důležité během přípravy na manželství dát důraz na seznámení snoubenců s okolnostmi, které mohou zásadně ovlivnit jejich záměr se seždat před Boží tváří a založit si rodinu.

Přesně stanoveno

Zneplatňující překážky jsou vyjmenovány v Kodexu kanonického práva. Patří k nim: nedostatečný věk k uzavření manželství; zdraví, které může mít vliv na schopnost manželů zplodit dítě; stávající předchozí manželství, které stále trvá, a proto není možné uzavřít nové manželství. Dále je-li jeden ze snoubenců nepokřtěný, říká se, že je bez náboženského vyznání; přijal-li muž jáhenské nebo kněžské svěcení, nemůže uzavřít manželství; stejně je-li některý ze snoubenců řeholník nebo řeholní sestra s doživotním slibem čistoty. Žádný muž nemůže uzavřít manželství se ženou, která byla unesena se záměrem slavit s ní manželství; podobně to není možné, pokud někdo způsobí smrt svému vlastnímu manželskému partnerovi nebo manželskému partnerovi druhé osoby s úmyslem osvobodit sebe nebo druhou osobu ze stávajícího manželství a seždat se s ní. Mezi pokrevně příbuznými osobami – matka se nemůže seždat se svým synem, otec s dcerou, není možný sňatek mezi sourozenci, mezi bratrancem a sestřenicí. S touto situací souvisí i adopce, zde podobně jako u pokrevních příbuzných, sourozenci, byť adoptovaní, nemohou uzavřít manželství mezi sebou. Pokud muž a žena žijí spolu ve svazku, který není skutečným manželstvím, muž z tohoto svazku se nemůže seždat s pokrevními příbuznými své družky v přímé linii (dcera, matka) ani žena s pokrevními příbuznými svého druha v přímé linii (syn, táta).

Morální povinnost

Jedná se o vážné téma, protože přehlédnutím přítomnosti zneplatňující překážky se stane, že slavení sňatku nebude začátkem manželství. Soužití stanovené v takové okolnosti se navenek může podobat manželství, ale ve skutečnosti manželstvím není. Zde je jádro povzbuzení ohledně oznámení případné existence manželské překážky. Skutečnou překážku si však není třeba zaměřovat s nevhodným chováním, nesprávným způsobem života či jinými zvláštními životními okolnostmi jednoho ze snoubenců.

Pokud by před sňatkem vyšlo najevo, že je přítomna zneplatňující překážka, kompetentní autorita musí zvážit, jak dál jednat. Od některé překážky lze dispenzovat, což znamená, že kompetentní autorita ji může sejmout a připustit platné slavení manželství. To se nejčastěji děje při překážce, kdy jedna ze stran je nepokřtěná. Ordinář pokřtěné strany může dispenzovat pokřtěnou stranu, aby tato platně slavila manželství s nepokřtěnou osobou. Mnohé jiné však není možné dispenzovat, neboť pocházejí ze samotné přirozenosti osoby, jakou je například pokrevní příbuzenství u sourozenců.

Kvalitní, dostatečně dlouhá a prohloubená příprava snoubenců na slavení manželství, jak k tomu zve i Svatý Otec František, je vhodnou příležitostí, aby se s opatrností zvážily všechny okolnosti, ve kterých se snoubenci nacházejí. Přestože hlavním cílem přípravy je nachystat snoubence, aby v obnovené víře s užitkem mohli slavit manželství, tento čas je vhodný i na odhalení přítomnosti eventuální překážky. A také k provedení kroků k jejímu odstranění v případech, když je to možné. Přitom trvá jistá forma morální povinnosti pro členy společenství Církve oznámit přítomnost zneplatňující překážky před slavením sňatku.

(podle KN)

Jak být dobrou manželkou? Recept svaté Brigity Švédské

Ještě doznívají diskuse o hrdinském odporu naší nové blahoslavené, Anny Kolesárové, při obraně svého panenství. Vyhoceně se dokonce řešilo i to, co je víc: život nebo čistota. No a veřejnost tvrdí, že život. Platí to pokaždé nebo výjimka potvrzuje pravidlo?

Možná i ve vašem oblíbeném hypermarketu je koutek s poškozeným zbožím a zajisté i s končící zárukou. A možná právě potřebujete někomu koupit dárek, který potěší. Nemusí to být za mnoho, a přece asi nikdo z nás by svému příteli či kamarádce nekupoval druhořadé zboží: láhev s poškozenou nálepkou, zlomenou čokoládu či zmačkanou, byť i značkovou bonboniéru. Vždyť dar, aby udělal radost, musí být nepoškozený, kompletní.

Pravá dokonalost

Podobně chápe dokonalost Písmo svaté. Zdaleka ne jako idealistickou a nelidskou perfektnost. Připomeňme, že Židé měli Pánu jako obětní dar věnovat bezvadné beránky, tedy úplné, celistvé. Mláďata nesměla kulhat, nemohla být slepá, ani bez ucha či bez ocásku. Vždyť kdyby Izraelita obětoval Pánu vadného beránka, jaká by to byla úcta k Dárci všech darů? Bylo by to jen obchodování s ním, splnění příkazu, ba zbavení se toho, co se nepovedlo. Zkrátka obyčejný egoismus, který je na hony vzdálen od lásky.

Ale nejen dary pro Pána měly být celistvé. Nejvyšší zve především člověka, aby byl celistvý. S hlavou i se srdcem na správném místě, s nohama na zemi a rukama v práci. Aby tak dokázal milovat celým srdcem, celou myslí a ze všech sil zároveň. Právě tuto výzvu důrazně opakuje Bible i slovy Ježíše. Ani jemu nešlo o iluzorní dokonalost farizeů, ale o bytostnou oddanost nás křehkých lidí Otcí.

Panna Maria

V biblicky chápané dokonalosti byla zajisté jedničkou Ježíšova Matka. Vždyť od mládí měla toho nejlepšího učitele. Ježíš jistě každým gestem projevoval autentickou celistvost. Podobně, zcela nenápadně, i Panna Maria. Neměla ani

ponětí o privilegiích, kterými ji Bůh obdařil ještě dříve, než spatřila světlo světa. Vždyť když si její Syn zvolil krajní chudobu, musela v ní žít i ona. Už bude třeba zahodit nasládlé představy o životě Svaté rodiny někde na samotě, mezi květinami a holoubky.

V Mariiných časech byl palestinský venkov zbídačen až na hranici přežití. Nejen v zájmu pompéznosti herodovců, ale i kvůli domácím zbojníkům a římským vojákům a povstalcům proti nim. Archeologie dosvědčuje, že během Ježíšova dětství byl Nazaret dokonce vypálen a drobní rolníci si stavěli obydlí „z ničeho“. A pokud přišlo sucho, nejenže neměli co zasít, ale museli odevzdávat daně, jako by se nic nedělo.

V té době by chudé rodiny samy nepřežily, proto žily v rodinných klanech. A Panna Maria, dříve než se nazvala služebnicí Páně, byla zajisté služkou široké rodiny. Obklopená hejnem drobtiny, možná i sirotky, ošetřující nemocné a starostlivá o nemohoucí. Ale i o pár domácích zvířat, zahrádku či skromný sad. Raději si odmysleme, že měla nebeské oči, blondřaté lokničky a jemné prsty, kterými hrála na loutně a zpívala žalmy. Naopak, Panna Maria byla prostou ženou se vším, co život chudého člověka přináší.

S Josefem

Z Písma víme, že Josef měl dědičný podíl v Betlémě. Čili v Nazaretu s Marií bydleli z nutnosti, aby se vyhnuli Herodovi Antipasovi, pod kterého Betlém patřil. Takže v Nazaretu byl Josef bezzemkem. I to, že byl řemeslníkem, poukazuje na ještě nižší kategorii než malorolníci. V přesnějším překladu patřil ke stavebním dělníkům a jeho vlastnictvím byly jen pracující ruce. Tedy žádný truhlář s vyleštěným nábytkem. Zřejmě se s Marií a Ježíšem uchýlili u její rodiny z nouze a z milosti příbuzných. Žádná první třída.

Mariina čistota zajisté nespočívala jen v tom, že neznala hřích. Ale zejména v tom, že nežila pro sebe, že byla od rána do večera darem pro ostatní. Celá. Mohla jím být i proto, že i Josef uměl být darem ve vztahu k ní. Vždyť v patriarchální společnosti by se svou snahou o čistotu daleko nezašla, kdyby ji Josef odmítl respektovat.

Čistá žena potřebuje u sebe čistého muže a naopak. Neboť čistota muže a ženy se v konkrétním životě doplňují. Pokud nechce či neumí být čistý jeden, nedokáže to ani ten druhý. Platí to i pro manželskou čistotu. Kdo se v manželství daruje, zůstává čistým. Kdo jen bere, čistotu dříve či později ztrácí.

Totálně se darovat

Mariina dokonalá čistota se zajisté nezrodila z privilegií, které jsme jí my, lidé, noblesně připsali, ale z toho, že se darovala. Že se nechala svým i Synovým utrpením až vydrhnout z každé vrásky egoismu. Stala se úplným, nepodmíněným darem nejen v Nazaretu, ale i ve večeradle a v prvotní Církvi. Od mládí po nanebevzetí. Až dodnes. Naučila se pokaždé kráčet v protisměru s egoismem. A právě to je důkazem její bezhříšnosti. Pokud ji anděl nazval milostiplnou neboli Bohem oblíbenou, tak asi proto, že její přirozenost byla celistvá, úplná. Totiž jen na takové může milost stavět v plnosti.

I Anna Kolesárová se chtěla darovat celá, bytostně. Nevíme zda manželovi a dětem, nebo Bohu. Chtěla dát všechno tomu pravému, stát se pro něj darem. Vyprovokovat i jeho k sebedarování. Bylo to pro ni příliš důležité; důležitější než pošlapaný život bez jeho úplných, i těch nejjemnějších odstínků. Ano, jako zdravá žena zajisté toužila učit, jak se darovat, nejen svého budoucího manžela, ale i děti. Aby se jednou uměli zařadit k plnohodnotně, opravdově milujícím.

Ne sobectví

Čistota je antiegoismus, proto stojí námahu a bolí. Proto si raději říkáme, že dnes se už zdrženlivost nenosí, že to byl někdejší folklór. Má to jen jedno riziko – že prožijeme svůj život možná i plný sexu, ale bez opravdové, až po okraj naplňující lásky.

Zdravý muž a zdravá žena nechtějí lhát a krást nezralé ovoce, zdupat jemné výhonky lásky. Chtějí být obdarováni. Hledají svobodnou bytost, ne loutku ani otroka. Snaží se „dobýt dar“ darováním sebe, se vši svobodou a něhou.

Vždyť kdo krade, nenajde to, co hledá; po čem bytostně touží. Dostane pouze obal, ale dar mu proteče skrze prsty.

Láska tedy není předsvatební sprint, ale běh na dlouhé, někdy velmi dlouhé trati. Není ani dohodou dvou egoismů, kterým to určitou dobu vychází ve smyslu: něco za něco. Taková dohoda bývá dočasná a končí rozvodem. A čím více rozvodů, tím méně šancí, abychom lásku stihli zažít na vlastní kůži.

Láska není ani mučednictvím jednoho či obou partnerů. A přece, k vymanění se z vlastního egoismu potřebujeme všichni někoho druhého. Pokud nám, pravda, nejde o tuctovou „jakoby“ lásku. Opravdová láska, ta křesťanská, ale i přirozená, je darem, ale zároveň i poctivým bojem se svým egoismem. Je úsilím alespoň trochu se podobat Bohu, který je čirým darem v Trojici, ale také nám lidem.

Virtuozita lásky

Čistota je jako klíč od domu lásky. A do žádného domu se nehodí pokaždé vcházet oknem. Základním úkolem našeho pozemského života je s Boží pomocí

přemoci ten hrabivý reflex směrem k sobě. Na pohled je to málo, ale ve skutečnosti velmi mnoho. Neboť jen to nás může překlopit do věčného štěstí. Vždyť blaženější je dávat, než přijímat, čteme v Novém zákoně. To znamená, že největším požítkem je moci vlastnit a darovat sebe, úplně.

Někomu se může zdát, že už dává příliš mnoho – ale co je to v porovnání s tím, co každý den, každou hodinu, minutu dostáváme od Boha? Mimoděk nám může napadnout myšlenka na knihu *Prísne milosrdenstvo* od Sheldona Vanaukena, která popisuje skutečný, doslova tvrdý zápas dvou manželů za svou vzájemnou lásku. A můžeme si ji porovnat s knihou *Tři lásky* od Archibalda Josepha Cronina, ve které ztroskotala láska k muži, synovi i k Bohu.

Podstatou čistého života je umět se navzdory vrozenému egoismu stát jiskřivým, překypujícím darem. Ne vylisovaným asketou, který říká sexu „ne“ nebo ho násilně potírá. Čistota manželská i zasvěcená je integrováním sexuality do celé své bytosti, jejím zapojením do celé identity, existence. Stávat se celým mužem a celou ženou, nic mezi tím. Tehdy se rodí ta okouzující silná a věrná láska mezi mužem a ženou, plná pochopení a soucítění, která je nejvýstižnějším obrazem vztahu Boha s člověkem. Jinak jde jen o vnější, o tělo, což je pro pravou lásku příliš málo.

Znovuzrození

Co může darovat žena, kterou někdo obral o její čistotu? Ale blažená je ta, která uvěřila. Která umí přijít za Ježíšem, ukázat mu utržené rány a prosit o znovuzrození. Potom se bude moci nově přijmout a darovat, ještě hlouběji, i se slzami a se zkušeností s Ježíšem, který vždy jen miluje.

Každý se může stát úplným darem, a tedy může se skrze Ježíšovu milost a v něm stát celistvě čistým. I znásilněná či zneužitá. S Boží a lidskou pomocí je možné odpustit a navzdory vši újmě se celý darovat. To je čistota, o jaké pro nás snil Ježíš. On ví, co nás úplnost stojí, že je často nad naše síly. Proto je stále připraven nám ji vrátit. Tíše, bez patosu, třeba každý den.

Neboť jen celistvá láska je opravdová. Celistvost původní nebo obnovená, znovuzrozená. A možná ta druhá je ještě krásnější. Ozdobená nejvzácnějším výdobytkem lidského srdce: pravou pokorou. Vždyť naše čistota – moje ani tvá – nikdy není perfektní. Ale právě proto je plně lidská. Často ji dosahujeme jen s odřenými ušima. Ale výkupní síla milosti lahodně přetaví naši snahu o čistotu až – souhlasíme-li – k totálnímu daru. Abychom mohli Bohu i lidem darovat nejen celý svůj život, nýbrž dokonce i vlastní smrt.

Balzám prevence

Předmanželská čistota je nejlepší startovací dráhou pro vzájemnou věrnost manželů. A ta je přepotřebná k integrálnímu zrání dětí.

Chraňme naše děti, aby mohly bez zbytečných komplikací dorůstat sebedarování. Tak, že hned od kolébky bude pro každou mámu její dítě důležité nejen hygienicky a materiálně, ale jako osoba. A od prvních dnů, týdnů se s ním bude emotivně sladovat, aby položila základy jeho celistvosti na celý život.

Chraňme nevinnost našich malých i větších. Mějme oči na stopkách i v širší rodině, aby se nikdo nemohl ulakomit na jejich nevinnost. Bděme nad nimi ve škole, na trénincích a někdy bohužel i v sakristiích. Děti mají právo na ochranu. Aby vyrůstaly v bezpečí a uměly nejprve přijmout a milovat sebe samé. Tak správně. Potom budou mít sílu a motivaci vzdorovat závislostem všech druhů a jednou dokážou snáze opravdově milovat.

A zachráníme lásku, štěstí, budoucnost.

Dar života

Anna Kolesárová se chtěla darovat celá, a proto raději obětovala svůj život. Ale jen ten pozemský. Nepřestala milovat, i když o něj přišla. Vždyť čistota je pro život, ne pro smrt. Zabíjí nás egoismus, ne čistota. Ten ničí jemnocit, něžnost, vroucnost, bez kterých láska není láskou.

Jako šestnáctiletá se stala darem pro stovky, ba tisíce mladých. To činí čistota. Je tak plodná, že nový život rodí v hojnosti. Ne v první řadě biologický, ale život se všemi jeho dimenzemi. Hodný člověka. Na Annině blahořečení jásající mládež Slovenska hlasitě poukázala na nesmírnou plodnost čistoty.

Ne, čistota není víc než život – jak to logicky odhadla slovenská média. Ale žitá čistota přináší život. Obnovuje ho, prohlubuje a šíří. Bez ní na tomto světě vymře ta svatá láska, která sroste s tím druhým až za hrob.

(podle KN)

Jak pokazit dítě deseti tahy

Dost bylo moudrých rad, jak z dítěte vychovat úžasného člověka. Přijměte nyní rady, jak dítě pokazit. Inspiraci bereme ze stejnojmenné knihy Antonia Mazziho.

Pokud je chcete vychovat špatně, dělejte toto:

Vzbuzujte v něm představu, že život je procházka rájem

Je velmi obtížné vysvětlit sebevraždu osmnáctiletého Francesca z Ostia navzdory podrobné dokumentaci. Úmyslně obejdu vše, co se týká jeho nasnímání dvacetiminutového videa a rozličných příprav, aby mu sebevražda vyšla. Pozastavím se však u druhů ze tří motivů, které uvádí na odůvodnění svého nezdravého skutku. Francesco píše: „Prvním motivem je osobní tajemství, které

se nikdo nikdy nedozví. Druhým je to, že chci přestat trpět. Třetím, že dříve či později všichni odejdou a já nemám strach tento proces urychlit.“

Ve druhém motivu vidím klíč k vyluštění této bolestné události. Vráťím se tak k mému starému přesvědčení, které se mi čím dál víc potvrzuje v kontaktu s dnešní mládeží: je jím hluboká zranitelnost, kterou prokazují tváří v tvář námahám skutečného života, protkaného porážkami, vítězstvími, omezeními, očekáváními a mnoha zcela normálními obtížemi. Tak si to aspoň myslím.

Mnozí vychovávají své děti zejména v prvních letech dětství v přesvědčení, že život je pozemský ráj, který se skládá spíše ze zábavy než z bolesti, spíše z úletů než z povinností.

Vypěstovali jsme je, jak se pěstují skleníkové rostlinky. Všechno fungovalo, zatímco skleníkový mechanismus produkoval tu umělou atmosféru, která našim dětem umožňovala, aby se cítili dobře, bez ohledu na zásluhy a na snahu. Když je puberta z touhy po svobodě a samostatnosti donutila vyjít ven z této hyperochranné atmosféry, stalo se a stává se všechno, co jsme nečekali.

Nejzarážející show větou posledního dějství života tohoto osmnáctiletého mladíka je uvedení druhého motivu: „Chci přestat trpět.“ Když si to přeložíme do přijatelnějšího a věrohodnějšího jazyka, znamená to interpretovat život každý den jako nesnesitelné utrpení.

Pokud my dospělí rychle nepřestaneme zacházet s našimi dětmi, jako by to byly rostlinky bonsaj, takové události se rozmnoží, k údivu a rozpakům nás všech. Vraťme se však k výchově. Slovem výchova zde mám na mysli námahu, pomoc při vysvětlování porážek, trpělivost a nepřetržitý dialog, projevy solidarity a odpor ke všemu, co by mohlo vést k představě, že život je divadélko na pokračování nebo prost'oučká telenovela.

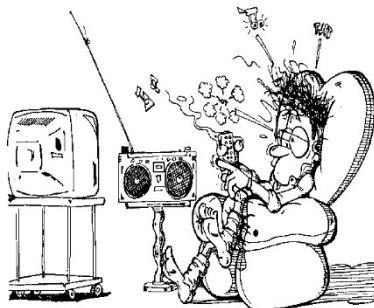

Na celé odpoledne jej přilepte k televizoru

Háklivý vztah mezi televizí a nezletilými není jen jakýsi problém, ale je to „problém problémů“.

Nevím, jestli masmédia okouzlují více rodiče nebo děti. Nejsou to mnohdy právě rodiče, kteří nemají čas a trpělivost, a tak svůj mateřský hlas nahrazují podmanivým hlasem tohoto audiovizuálního prostředku?

Zájmy o vlastní trafiku, labilita v rodičovských vztazích, kouzlo nereálného a nemorálního zneužívání dětského věku, hanebně vystaveného jako předmět manipulací, to vše dotlačilo tento fenomén až na okraj kolektivní hysterie.

Údaje nám říkají, že existuje 87 kanálů věnovaných dětem, že difúze televize dosáhla 70 % rodin a že naše děti jsou přilepeny ke svému idolu alespoň čtyři hodiny denně.

Myslím si, že nejmoudřejší věc, jaká nám zůstává, je masivní a rozumná mobilizace škol a rodin, aby postavily kritické a účinné ochranné valy proti této bezostyšné zkáze.

Jako vychovatel bych chtěl zdůraznit dvě z největších nebezpečí, kterým podle mě mohou podlehnout děti v osídlech multimediality. Prvním je neschopnost po určité době rozlišovat, co je kolem nich reálné a co virtuální. Druhým je strašné nahromadění nekontrolovaných a koncentrovaných emocí, které explodují v jejich křehké psyché, která se teprve formuje. Pro nás nejpohodlnějším a pro ně nejnebezpečnějším způsobem jsme nahradili neodmyslitelné pohádky babiček a nevinnou dětskou fantazii animovanými pohádkami a nejrůznějšími i nevkusnými představeními.

Největším neštěstím, jaké se mohlo přihodit našemu národu, je pozorovat, jak vyrůstají malí muži a malé ženy pohlceni spoty, fikcemi a videohrami.

Jaký rozdíl vidí malý pětiletý člověk, oblnutý televizním bombardováním v tom, když zabije svou skutečnou kočku nebo svou plyšovou kočku? A záměrně se zastavíme pouze u koček!

Našim čtenářům nabízíme další sérii zamýšlení od Jozefa Luscoňa, tentokráte nad prožíváním neděle.

A toto víte? Co s nedělí?

„Kdy začal mravní úpadek v Anglii?“ ptali se známého anglického novináře.

„Tehdy, když jsme začali znevažovat neděli,“ odpověděl jednoduše.

„Hm, zajímavé... Ale už v sobotu se připravujeme k nezvládnutí neděle: často flámujeme, koukáme na televizi až po vypnutí signálu. Přejde neděle a v ní se dospává. Rodinná atmosféra je fuč,“ dokončil další z přítomných.

„Nestihl jsem to udělat v týdnu, dokončím to v neděli.“ To je známá moderní písnička. „Rychle, rychle, přidej, ...“ to je refrén dnešní doby. Člověk se žene za povinnostmi jako bezcitný stroj. Je hyperaktivní, ocitl se v objetí zlovyku, nemá osobní vztah s jinými ani s Bohem. Lidské potřeby se v moderní době rozšířily, a když není času naplnit je přes týden, sáhneme na neděli. Tam vidíme rezervu. **Ale tím spouštíme kolaps společnosti!**

Nuda, nuda, sex, nuda, zábava, nicota... Mnozí říkají, že jsou to slova, která mluví o nemoci či prokletí dnešní doby. Pokud je nemoc, je také lék? Je! Co tedy dělat? **Co s volným časem? A co s nedělí?** Zdá se mi, že to jsou výkřiky rodičů, kněží, animátorů, ale i mladých lidí. Samozřejmě, že pro křesťany katolíky je v jádru neděle mše svatá, čas na setkání s Bohem. Ale přitom je třeba i odpočívat, budovat vzájemné vztahy. Je více způsobů jak na to. Já jsem se rozhodl pro hru. Ano, právě hra nám může v mnohém pomoci. Můžeme ji využít při výchově sebe i mladých lidí. Věřím, že po přečtení této knihy nám odpověd' na otázky: Co s nedělí? Co s volným časem? bude mnohem jasnější. A až nastanou dlouhé večery, nebo pokud vás zpacifikuje melancholie a ve vašem nitru nastane „blbá“ nálada, tyto články vám jistě vykouzlí úsměv na tváři.

Nezapomínejme, že v každém z nás žije malé, veselé, po dobrodružství toužící dítě. Jen ho třeba probudit. Oživme proto v sobě to, co možná již odumřelo a svět se opět zatřpytí množstvím barev. Dnešní mladí lidé touží po zážitcích. Pokud jim chceme pomoci, všimějme si jejich snů. Využijme toho, co je dobré a co se tak velmi silně tlačí do jejich nitra. **Bud' me trochu Božími dobrodruhy.** I o to mi v knize jde. Takže se pouštím do neobvyklé věci. **Zapojit do**

ohlašování Evangelia hru. Už to je samo o sobě plné adrenalinu i dobrodružství. Kniha je zároveň poněkud tajemstvím. Je psána pro všechny a dá se číst od libovolného místa. Přesvědčte se! Vyplatí se to, neboť: Nebudete-li jako děti, nevejdete do nebeského království. (srov. Mt 18, 3.)

Z horských štítů se dá vidět hodně. Z vesmíru ještě víc. Ale nejvíc uvidíš a pochopíš, když jsi na kolenou.“

(J. Consul)

1. Co s nedělí?

Otec vychoval šest dětí. Když však zestárl, nikdo ho nechtěl přijmout k sobě. Přítel mu poradil: „Půjčím ti vkladní knížku a ty řekni, že kdo tě dochová, tomu ji dáš...“

Udělal tak! A děti se najednou začaly překřikovat:

„Otče, přijď k nám...“

„Ne, ne, k nám. Místa je u nás dost! My jsme předtím chtěli dát i jiným šanci.“

Když byli po čase přátelé spolu, hodnotili situaci:

„Víš, já jsem jim vždy dal, co chtěli...“

„Je to smutné, ale vidíš jací jsme my, lidé. Tam, kde selhává láska, zabírá lakomství.“

Nebeský Otec na nás nešetřil! Zahrnul nás láskou. Ale chceme ho přijmout mezi sebe? Toužíme po něm? Nebo máme v sobě jen to lakomství?

Je dobré, když si člověk uvědomí, jaké místo hraje v obrovském celku, který nazýváme vesmír. Musí brát v úvahu svou velikost i malost, nevídané schopnosti i omezení, postoj ke stvořeným věcem, ale i k tomu, kdo jej stvořil. Pokud přitom spatří Lásku, která nad ním bdí a chce této lásce sloužit, rodí se jeho skutečný smysl života. **Navrhuj proto začít knihu uvědoměním si, jaké dary jsme dostali i kdo je ten fantastický Dárce.**

Boží scénář

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi – vesmír. Zde řekl Bůh: „Bud' světlo!“ A bylo světlo. Potom: „Bud' obloha uprostřed vod...“ A stalo se tak. Následoval příkaz: „Vody, které jste pod nebem, shromážděte se na jedno místo a ukaž se souš!“ A ještě: „Země, vyžeň trávu, rostliny...“ (srov. Gn 1, 1-13.)

Čtvrtý den Bůh stvořil další prostory. **Pátý** naplnil vody množstvím živých tvorů a vzdušný prostor ptáky... **Šestý den** naplnil zemi tvory. A nakonec stvořil Bůh člověka ke svému obrazu. (srov. Gn 1, 14-27.) **Sedmý den** odpočíval po všech dílech, které učinil. **I požehnal sedmý den a zasněžil ho...** (srov. Gn 2, 2-3.)

Božská symfonie

Biblický popis stvoření zní jako symfonie: Bůh nám tvoří dům. Pět dní dělá komnaty a zařizuje je. Šestý den uvádí do nich své děti (lidi) - královského syna

a dceru – Adama a Evu. *Sedmý den si chce s nimi povídat, zopakovat jim vyznání lásky. Je to důležité, neboť bez ní by neporozuměli stvoření. Proto jim dává příkaz k odpočinku. **Vždyť setkání potřebuje čas.***

Po známých selháních prvních lidí i těch, kteří přišli po nich, se ptám: Jak je to dnes? Jsme ještě korunou tvorstva? Umíme moudře žít? Nemáme odhodit královský titul?

Navzdory selháním nám Bůh přidal **osmý den**. Nastane ve věčnosti. Bůh tvoří nové prostory a tvoří do nich nové lidi. **Nové stvoření vzniká díky Ježíšově smrti a zmrtvýchvstání.** Ježíš je Nový Adam. V jeho těle spojil stvořený svět a lásku. Díky Kristu máme prodloužený čas našeho bytí – věčný život. I to slavíme v neděli! **Jak krásná je teologie volného času.**

I voli zdechali

Francouzský revolucionář mluví k lidu:

„Abychom více vyráběli, zavedeme desetidenní pracovní dobu. Nikdo neodporoval. Rolníci se přeorientovali na nové zákony. Po čase však začali chodit na úřady:

„Nemůžeme jít už takhle dál... Nezvládáme. Ba i voli umírají.“

Sedmidenní rytmus je v člověku hluboce zakódován. Ustanovil ho Bůh pro lidi. V neděli se máme ponořit do dobroty věcí, které Bůh pro nás stvořil. Neváhejme pozvednout oči a podívat se výše. **Sedmý den** máme čas na odhalení smyslu svého bytí. Máme prověřit, zda jdeme správným směrem. Je to den pro změnu myšlenek. Dostali jsme vyhrazený prostor, abychom v sobě rozpustili hněv, závist, strach,... **Pouklízeli si v duši a oživilí lásku!**

Bůh ví, jak je pro nás láska nezbytná. Proto vytváří pro ni časový prostor ve třetím přikázání Desatera: **Pamatuj, že máš svítit sváteční dny!** (srov. Ex 20, 8-10.) Jakoby mi řekl: Nebudeš se stále štvát za prací. Odpočiň si. Máš právo žít klidně a zdravě. Pokochej se tím, co jsem pro tebe stvořil. Přijď na rande. Promluvíme si o životě. Odpověď na své otázky nehledej v televizi ani v ledničce, ale u mě. **Vždyť jsem Tvůj Otec.**

Problém nesvěcení neděle je hlubší, než se zdá

„Pane doktore, nevím, co se sebou... Pokud se zastavím v činnosti, mám dojem, že se zblázním.“ vychrlil pacient své potíže.

„Hm... Umíte být sám se sebou?“

„A to je co?“

„Jaký je váš styl života?“

„Takový obyčejný...“

A pacient začal vyjmenovávat, co dělá.“

„Vždyť vy neustále kupujete, prodáváte, cosi vyrábíte, ucpáváte si uši hlukem, ...
Chcete-li přežít, měl byste vykřiknout: Zastavte zeměkouli, chci vystoupit...“

V kolika duších dnes zavládl neklid... Hází nás to do chování se podle vzoru praještěřů. Nemáme v sobě rovnováhu. Stále chceme kamsi uniknout, ocitnout se v blahobytu... Ale! Sebe samého, svého já se nedá zbavit. Pronásleduje nás! Pokud je rozbité, rozbíjí nás! Vrháme se za pozlátky tohoto světa, přičemž perly nesbíráme. Problém naší doby tkví i v tom, že je mnoho všelijakých poutačů, ale většina **neukazuje na konečný cíl člověka.**

Láska však dokáže zacelit jizvy na duši. Jen je třeba jí dát šanci! Připravit její podmínky! A proto se alespoň v neděli máme odpoutat se od všeho, co nás odtahuje od Boha. **Pro starost o duši je v neděli a v přikázané svátky zakázáno dělat namáhavé, hlučné práce.**

Lidé se nesmějí bát ticha! Ba musí se naučit žít meditativním způsobem. Ano, existují ještě i jiné světy. Krásné, hodnotné, radostné, klidné... Vstupuje se do nich skrze modlitbu a ticho. V nich se objeví, jak krásné je setkat se se sebou samým, s dobrým člověkem i s Bohem.

Židovský pozdrav šalom to vystihuje. Slovo označuje největší možné dobro. V překladu jde o klid duše, mír, požehnání, blahobyt, spokojenost, přání plnosti Božích darů. **Musíme uvěřit, že toho lze dosáhnout!**

Neděle je Boží dar

Ptá se kostelník kněze:

„Jdete mši svatou sloužit nebo slavit?“

„Slavit“, *zněla odpověď.*

„Tak vám dám víc vína.“

Neděle je řecky Kyriake, latinsky Dies Dominica. V překladu to znamená **Den Páně.** Po náročné šestidenní práci mě Bůh chce obohatit nádhernými pocity

ze vztahů s jinými. Ano, změna člověka nastává skrze vztahy. Proto se mají lidé v neděli navštěvovat, setkávat, budovat rodinu, ... **Tu svoji doma i tu Boží – v kostele.**

Křesťané znají ještě vyšší rozměr neděle: Děkují Kristu za svou záchranu – spásu. Dělají to společně ve mši svaté, kde se zpřítomňuje jeho oběť a těší se z jeho zmrtvýchvstání. **Oslavují věčný život!** Neděle se stala volným dnem za císaře Konstantina, který v roce 321 vydal zákon o zákazu manuální práce v tento den. Od 6. století zavedla Církev povinnost pro věřící zúčastnit se v neděli mše svaté.

Nedělní mše svatá je vyvrcholením duchovního života farního společenství. V kostele se nabízí způsob, jak učinit život hezčí. **Je to den jednoty a odpuštění.** Urovnávají se vztahy, vyznává se víra, společně se plánuje, začínají různé aktivity. Zde si mnozí uvědomují, že člověk nekráčí životem sám, ale spolu s Kristem a s jinými lidmi. Pokud si dáte ukrást neděli, dáte si ukrást Krista. **Ztratíte-li Krista, o čem je život? V neděli se vyplatí patřit Bohu. Neboť jaká je vaše neděle, takový je i váš život.**

Minirecept pro dobré vztahy

„Moje nervy. Ti ale zavijejí...“ zahorekoval Karel před kolegy.

„O čem to mluvíš?“

„O dětech doma. Každý je jakýsi podrážděný, nevrlý...“

„Zkus si s nimi hrát! Já jsem to začal a vztahy se vylepšily,“ s úsměvem mu poradil přítel.

Nevíte-li ani vy, co s rodinou či partou, zkuste to s hrou. **Neděle vytváří čas i na hru. Při ní se lidé uvolní, zapomenou na hněv, předsudky, změni pohled na život, navážou přátelství.** A proč to nezkusit i hned?

AKTIVITKA NA NEDĚLNÍ ODPOLEDNE

„Štěstí je mozaika složená z nepatrných malých radostí.“

/Maurois/

Neváhejte pozvat členy své rodiny či party a pak to roztočte! Každý z přítomných si napíše na lístek tři pozitivní a tři negativní vlastnosti – přídavná jména, **kteřá jej charakterizují.** Podobně poslužte i ostatním přátelům. Potom nastane hodina pravdy. Zhodnotí se každý, kdo hraje. Při hře je důležité, aby vládla

dobrá nálada. **Hru mohou hrát jen lidé, kteří se neurazí.** Pokud je vše v pohodě, pokračujte dále takto:

Nejprve každý přečte vlastní seznam charakterových vlastností, přičemž zdůvodní výběr těchto přídavných jmen. Potom přečtou ostatní to, co napsali o něm. Tady začíná diskuse. **Abyste to měli trochu snazší, navrhuji tento seznam přídavných jmen:**

otevřený	inteligentní	veselý
nezralý	agresivní	nejistý
přesný	rezervovaný	uzavřený
silný	ironický	vzdorovitý
slabý	vyrovnaný	roztržitý
pevný	výbušný	netolerantní
introvertní	bázlivý	rozpačitý
tajněstkářský	pasivní	štedrý
nezávislý	pudový	radostný
extrovertní	chápavý	vystrašený
nepořádný	citový	ochotný
smutný	společenský	povrchní

A úplně na závěr můžete vypsát pět vlastností, které byste chtěli mít.

Co jsme prožili

Biřmování ve Žďarci

V neděli 27. října se v naší farnosti konala svátost biřmování. Emeritní biskup Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle udělil svátost sedmi mladým lidem. Příprava probíhala od září 2023 na faře v Dolních Loučkách, vždy jednou za čtrnáct dní.

Pan farář měl připravená různá témata od počátků víry až po témata jako je například svátost manželství, Duch svatý nebo duchovní život. Celou přípravu jsme prožili v příjemné a klidné atmosféře. Informace jsme čer-

pali z knížky YOUCAT — Katechismus katolické církve pro mladé, kterou jsme na začátku obdrželi. Pan farář měl také připravené různé prezentace, hry i pracovní listy nejen na teoretickou část, ale také na zamyšlení. Závěrem naší přípravy byla námi zpracovaná prezentace na téma biřmovací patron.

Děkujeme, že jsme mohli přijmout svátost biřmování za přítomnosti krásného hudebního doprovodu i slavnostně nazdobeného kostela.

Ludmila Jakešová

Staré bludy s novými nálepkami

Podívejme se společně s biskupem Sheenem na bludy, které přetrvávají z minulosti, i když se snaží vypadat moderně.

ÚPADEK KONTROVERZE

Kdysi existovaly ztracené ostrovy, ale většina z nich byla nalezena; kdysi existovaly ztracené příčiny, ale mnohé z nich byly obnoveny; ale existuje jedno ztracené umění, které nebylo definitivně obnoveno a bez kterého žádná civilizace nemůže dlouho přežít, a to je umění kontroverze. Nejtěžší věcí, kterou lze dnes na světě najít, je spor. Protože tak málo lidí přemýšlí, přirozeně se jich najde jen málo, aby se dokázali hádat. Předsudků je tu nadbytek a sentimentu také, neboť tyto věci se rodí z nadšení bez bolesti práce. Myšlení je naopak těžký úkol; je to nejtěžší práce, jakou člověk může vykonávat – snad proto se mu tak málo lidí oddává. Byly vynalezeny přístroje, které šetří myšlení a které svou důmyslností konkurují přístrojům šetřícím práci. Hezky znějící fráze jako „Život je víc než

logika“ nebo „Pokrok je duchem doby“ kolem nás chrástí jako expresiva a nesou břemeno těch, kteří jsou příliš líní na to, aby sami přemýšleli.

Ani filozofové dnes neargumentují, pouze vysvětlují. Knihu plnou špatné logiky, obhajující nejrůznější morální laxnost, kritici nevyvracejí; pouze ji označují za „odvážnou, čestnou a nebojácnou“. Dokonce i ta periodika, která se pyšní svou otevřeností ve všech otázkách, zdaleka nepraktikují ztracené umění polemiky. Na jejich stránkách se neobjevují žádné polemiky, ale pouze prezentace názorů; ty nikdy nedosahují úrovně abstraktního myšlení, v němž se střetává argument s argumentem jako ocel s ocelí, ale spíše se spokojují s osobními úvahami jednoho, který ztratil víru a píše proti svátosti manželství, a druhého, který si víru zachoval, a píše

v její prospěch. Obě strany střílejí petardy, dělají všechen hluk intelektuální války a vytvářejí iluzi konfliktu, ale je to jen předstíraná bitva, v níž nejsou žádné oběti; je tu spousta výbuchů, ale nikdy nevybuchne argument.

Příčiny tohoto úpadku umění polemiky jsou dvě: náboženská a filozofická. Moderní náboženství vyhlásilo jedno velké a základní dogma, které je základem všech ostatních dogmat, a to, že náboženství musí být osvobozeno od dogmat. Kréda a vyznání víry už nejsou v módě; náboženští vůdci se dohodli, že se nebudou rozcházet, a ty víry, pro které by někteří naši předkové byli zemřeli, se rozplynuly v bezpáteřním humanismu. Stejně jako jiní Piláti se odvrátili od jedinečnosti pravdy a otevřeli svou náruč dokořán všem náladám a rozmarům, které jim může diktovat hodina. Pomíjení vyznání víry a dogmat znamená pomíjení sporů. Vyznání víry a dogmata jsou společenská, předsudky jsou soukromé. Věřící na sebe narážejí z tisíce různých úhlů, ale fanatici se navzájem drží stranou, protože předsudky jsou protisociální. Dovedu si představit staromódního kalvinistu, který zastává názor, že slovo „zatracení“ má obrovský dogmatický význam, jak se intelektuálně střetne se staromódním metodistou, který zastává názor, že je to jen nadávka; ale nedovedu si představit spor, pokud se oba rozhodnou pro zatracení, jako naši modernisté, kteří už nevěří v peklo.

Druhá příčina, která je filozofická, se zakládá na oné zvláštní americké filozofii zvané „pragmatismus“, jejímž cílem je dokázat, že všechny důkazy jsou zbytečné. Německý Hegel racionalizoval omyl, americký James deratizoval pravdu. V důsledku toho vznikla znepokojivá lhostejnost k pravdě a tendence považovat užitečné za pravdivé a nepraktické za falešné. Na člověka, který se dokáže rozhodnout, když jsou mu předloženy důkazy, se pohlíží jako na fanatika, a na člověka, který ignoruje důkazy a hledání pravdy, se pohlíží jako na široce smýšlejícího a tolerantního.

Dalším důkazem stejné neúcty k racionálním základům je obecná ochota moderní mysli přijmout výrok kvůli literárnímu způsobu, jakým je formulován, nebo kvůli popularitě toho, kdo ho říká, spíše než kvůli důvodům, které za výrokem stojí. V tomto smyslu je nešťastné, že někteří lidé, kteří špatně myslí, mohou tak dobře psát. Bergson napsal filozofii založenou na předpokladu, že větší pochází z menšího, ale tuto intelektuální obludnost tak zamaskoval melancholickou francouzštinou, že mu bylo přisouzeno, že je velkým a originálním myslitelem. Některým myslitelům se samozřejmě vždycky bude zdát, že to, co je překvapivé, je hluboké.

Je snazší upoutat pozornost tisku, když člověk řekne, jako to udělal Ibsen, že „dvě a dvě je pět“, než když je ortodoxní a řekne, že dvě a dvě jsou čtyři.

Katolická církev si možná více než jiné formy křesťanství všímá úpadku umění kontroverze. Snad ještě nikdy v celých dějinách křesťanství nebyla tak intelektuálně ochuzena o nedostatek dobré zdravé intelektuální opozice jako v současnosti. Dnes neexistují nepřátelé hodní její oceli. A pokud dnes Církev nevytváří velké myšlenkové celky, nebo to, co by se dalo nazvat „přemýšlením“, je to proto, že k tomu nebyla vyzvána. To nejlepší ve všem pochází z hozené rukavice – i to nejlepší v myšlení.

Církev „miluje polemiku a miluje ji ze dvou důvodů: protože intelektuální konflikt je poučný, a protože je šíleně zamilovaná do racionalismu. Velká struktura Katolické církve byla vybudována prostřednictvím kontroverze. Byly to útoky doketistů a monofyzitů v prvních staletích Církve, které jí vyjasnily učení o Kristově přirozenosti; byly to spory s reformátory, které vyjasnily její učení o ospravedlnění. A jestliže dnes není definováno zdaleka tolik dogmat jako v prvních stoletích Církve, je to proto, že je méně sporů – a méně přemýšlení. Člověk musí myslet, aby byl kacířem, i když je to myšlení nesprávné.

I kdyby někdo neuznával neomylnou autoritu Církve, stejně by musel uznat, že Církev v průběhu staletí držela prst na tepu světa a vždy definovala ta dogmata, která v danou chvíli definici potřebovala. Ve světle této skutečnosti by bylo zajímavé se ptát, zda je naše vychvalovaná teorie intelektuálního pokroku pravdivá. O čem přemýšlel křesťanský svět v prvních staletích? Jaké doktríny bylo třeba objasnit, když se rozhořel spor? V prvních staletích se kontroverze soustředily na tak vznešené a choulostivé problémy, jako je Trojice, vtělení, spojení přirozenosti v osobě Božího Syna. Jaká byla poslední doktrína, která byla definována v roce 1870? Byla to schopnost člověka používat mozek a dospět k poznání Boha. Jestliže nyní svět intelektuálně postupuje, neměla být existence Boha definována v prvním století a podstata Trojice v devatenáctém? V řádu matematiky je to jako definovat složitost logaritmu v roce 30 a zjednodušení sčítací tabulky v roce 1930. Faktem je, že v současnosti existuje méně intelektuální opozice vůči Církvi a více předsudků, což při výkladu znamená méně myšlení, dokonce méně špatného myšlení.

Církev miluje kontroverze nejen proto, že jí pomáhají zbystrit rozum, ale také kvůli nim samotným. Církev je obviňována, že je nepřitelem rozumu; ve skutečnosti je jediná, kdo v něj věří. Používaje svého rozumu na I. vatikánském koncilu se

oficiálně přihlásila k racionalismu a proti posměšné pokoře agnostiků a sentimentální víře fideistů prohlásila, že lidský rozum svou vlastní silou může poznat i něco jiného než obsah zkumavek a retort a že pracující na pouhých smyslových jevech se může vznést až ke „skrytým hradbám věčnosti“, aby tam objevil *Bezčasí* mimo čas a *Bezprostor* mimo prostor, jímž je Bůh, Alfa a Omega všech věcí.

Církev žádá své děti, aby myslely usilovně a čistě. Pak je žádá, aby se svými myšlenkami dělaly dvě věci. Zprv je žádá, aby je zviditelnili v konkrétním světě ekonomiky, vlády, obchodu a vzdělávání a tímto zviditelněním krásných a čistých myšlenek vytvořily krásnou a čistou civilizaci. Kvalita každé civilizace závisí na povaze myšlenek, které jí její velké myslí odkážou. Jsou-li myšlenky, které jsou zviditelněny v tisku, v senátní komoře, na veřejné tribuně, nízké, civilizace sama na sebe vezme jejich nízký charakter se stejnou pohotovostí, s jakou chameleon přebírá barvu předmětu, na který je položen. Jsou-li však vyslovované a artikulované myšlenky vysoké a vznešené, civilizace se jako tyglík naplní zlatem věcí, které stojí za to.

Církev po svých dětech žádá, aby své myšlenky nejen vyjadřovaly navenek, a tak vytvářely kulturu, ale také aby své myšlenky zvnitřňovaly, a tak vytvářely duchovnost. Neustálé dávání by se rozplynulo, pokud by se nová energie nedodávala zevnitř. Ve skutečnosti dříve, než může být myšlenka odkázána navenek, musí se zrodit uvnitř. Žádná myšlenka se však nezrodí bez ticha a kontemplace. Právě v tichu a klidu vlastních intelektuálních pastvin, kde člověk medituje o smyslu života a jeho cíli, se rozvíjí skutečný a pravý charakter. Charakter se utváří podle toho, jaké myšlenky si člověk myslí, když je sám, a civilizace se utváří podle toho, jaké myšlenky člověk říká svým bližním.

Na druhé straně Církev odrazuje od špatného myšlení, neboť špatná myšlenka puštěná na svobodu je nebezpečnější než divoký člověk. Myslitelé žijí, dřiči umírají během jednoho dne. Když společnost zjistí, že je příliš pozdě na to, aby elektrickým proudem usmrtila myšlenku, usmrtí elektrickým proudem člověka. Bývaly doby, kdy křesťanská společnost upalovala myšlenky, aby zachránila společnost, a koneckonců lze něco říci i ve prospěch této praxe. Zabít jednu špatnou myšlenku může znamenat záchranu deseti tisíc myslitelů. Římští císaři si tuto skutečnost uvědomovali; zabíjeli křesťany ne proto, že chtěli jejich srdce, ale proto, že chtěli jejich hlavy, nebo lépe řečeno mozky – mozky, které promýšlely smrt pohanství.

Právě k tomuto úkolu promyslet smrt novopohanství jsou napsány tyto kapitoly.

Věděli jste?

PIN kód pro použití platebních karet v bankomatech měl mít původně šest čísel.

Zvažoval to vynálezce bankomatu John Shep-herd-Barron, který neměl problém zapamatovat si své šestimístné vojenské číslo. Když však zjistil, že jeho manželka si dokáže zapamatovat pouze čtyřmístné číslo, zmenšil PIN kód na čtyři čísla.

(podle KN)

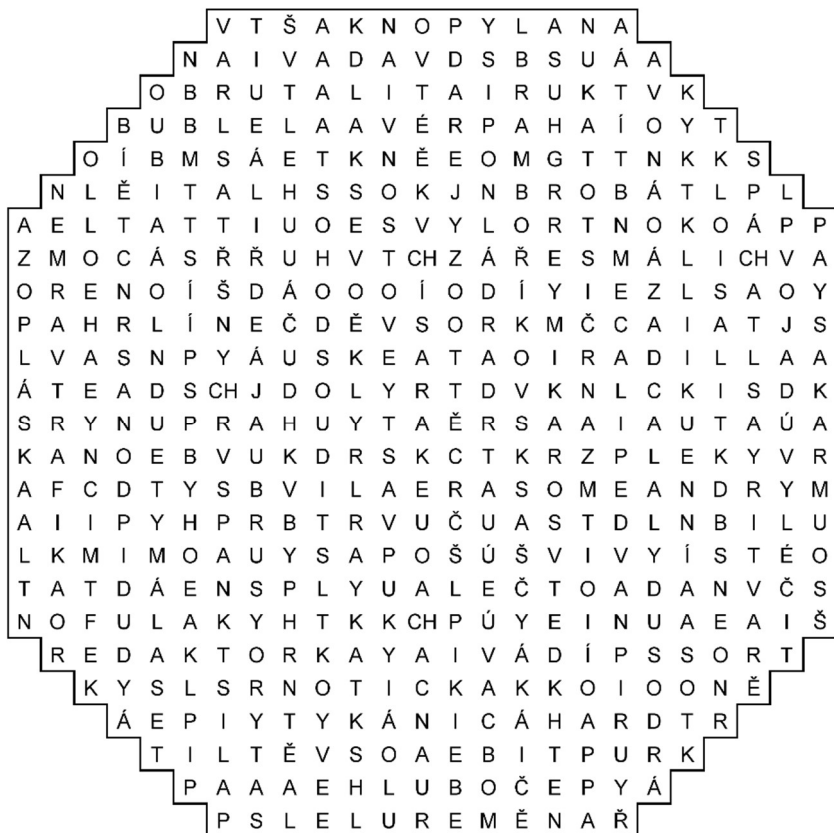
* * * * *

Svěťice pro tento měsíc byla třináctiletou Římankou, když krutost císaře Klaudia II. dala vyniknout její velké lásce k Bohu. Bez mimořádné heroické lásky ke Kristu je mučednictví tohoto dítěte nemyslitelné. Ale i kdyby udávaný věk neodpovídal pravdě, jistě jí odpovídala velikost lásky.

Císař Klaudius přičítal vítězství nad Góty pohanským bohům, proto nařídil všem obyvatelům Říma účastnit se děkovné slavnosti s konáním obětí. Naše svěťice žila pro Krista s vědomím, že nic ji od jeho lásky nemůže odloučit (srov. Ř 8,38-39). To bylo důvodem její statečnosti, když ji násilím dovedli do Apollónova chrámu chtějíce od ní modloslužebný úkon. Životopisy uvádí, že odpověděla: "Jen Bůh, jemuž se klanějí křesťané, je pravý Bůh a jen ten je hoden obětí! Úctu náležející jen Bohu, Stvořiteli nebe a země, nebudu prokazovat ani tvorům, natož kamenům." To dodržela, i když pro svůj postoj musela snášet mnoho týrání. Použili vřelý olej a zbičovanou drželi o hladu. Pak na skřipci chtěli dosáhnout odvolání jejich slov. Hladový lev, kterému byla předhozena, jí neublížil, tak jí mečem usekli hlavu.

Martyrologium hovoří stručně a otázku pravdivosti legendy nechává stranou. Podstatná je smrt z věrnosti a lásky k Bohu.

Její kosti byly uloženy v chrámě nesoucím její jméno, který je dnes připomínanou bazilikou na římském Aventinu.

akašu; akcie; aktualita; Alda; Asiat; ataky; atestace; autoklávy; bělmo; bicykly; bídník; bláhovost; bona; brambořík; brutalita; cukr; čakana; čela; čistota; dálnopisy; davy; depilace; diagonála; drahá; dudy; duet; edikt; harpuny; Hlubočepy; hnáta; host; husa; chisa; chyty; idea; Ikaros; judo; kanoe; kasy; katr; kemp; knap; kontroly; kreslíři; krup; kvíz; kyty; lana; láska; leky; lesáci; licousy; lichva; meandry; měna; merule; mimo; mimoděk; naiva; naivnost; napa; návyk; nemrav; neon; neuk; noticka; oáza; obsluhovat; odsoudit; ohyb; ochotník; osel; osnova; osvědčení; osvětlit; otok; oves; palist; paprika; pcháč; plno; plstka; ponk; prosev; protimluva; psohlavec; pták; puky; pytle; radil; redaktorka; réva; rody; řádky; salámy; Salit; sapa; satyr; sliz; soud; soumrak; spáchat; srpek; starost; stěr; strupy; sudy; svrch; šalvěj; šína; štěrkář; štipot; tábor; tabu; Taine; trafika; tribuna; trkot; tvar; ubrus; účesy; údaj; ufon; uhel; úlov; unie; vada; vádí; vazelína; vila; vlnka; vnada; vokativ; vyléčit; záře; zeli

Knižní okénko

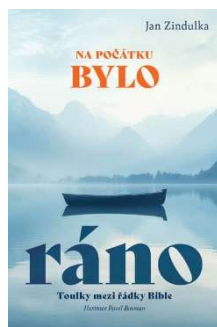

Carlo Rocchetta

Dobrá zповěď

Italský autor Carlo Rocchetta se systematicky věnuje výzkumu v oblasti partnerských vztahů a pastoračně mezi manželky působí. Kniha Zamilovaní manželé se vyznačuje strážlivým a realistickým pohledem na manželství a jeho jednotlivé etapy. Nabízí pozitivní pohled na všechny obtíže, které se mohou ve vztahu muže a ženy vyskytnout, a vybízí využít je jako příležitost upevňovat vzájemné pouto. Jednotlivé kapitoly nabízejí příklady různých situací, návody na společné i individuální uvažování, podněty k modlitbě. Jednoznačným poselstvím je výzva nikdy nepřestat v manželství milovat a nikdy neskončit s budováním stále důvěrnějšího vztahu. Kniha je ve slovenštině.

Vydalo nakladatelství Dobrá kniha
cena 312,- Kč (Megaknihy.cz)

Jan Zindulka

Na počátku bylo ráno

Soubor apokryfních povídek, které čtenáře zvou mezi řádky biblických příběhů, ba někdy ještě kousek dál: Co všechno had nasliboval Evě, že okusila zakázané ovoce? Co dělala Marie ve chvíli, kdy k ní přišel archanděl Gabriel? Jak se mudrci chystali na cestu do Betléma?

Vydalo nakladatelství KMS
cena 199,- Kč

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST
OLŠÍ SRDEČNĚ ZVE NA

Farní ples

LEDEN
17
2025

19:00 HOD.

KULTURNÍ DŮM OLŠÍ
HRAJE KAPELA J: BAND

VSTUPNÉ: 250 Kč

v ceně vstupného zahrnuta večeře

Místenky lze zakoupit na faře v Dolních Loučkách.

 736 529 307 mojefarnosti@seznam.cz

BOHOSLUŽBA

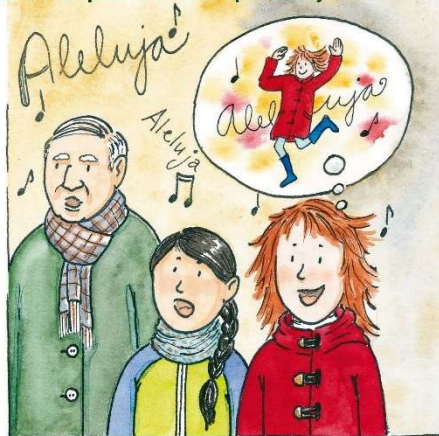
Před evangeliem se zpívá slavnostní zpěv Aleluja.

Slovo **Aleluja** vyjadřuje velkou radost a chválu Boha. Zpěvák, varhaník nebo lektor zpívá nebo recituje Aleluja. Stojíme. Vyjadřujeme tak úctu ke Kristu, který se právě chystá k nám promluvit skrze slova evangelia. Následuje přednesení verše před evangeliem. Po něm opět zpíváme Aleluja.

V postní době Aleluja nezní

Tehdy zpíváme jeden ze zpěvů:

- Chvála ti, Kriste, Králi věčné slávy!
- Sláva ti a chvála, Ježíši Kriste!
- Sláva ti, Kriste, Boží slovo.

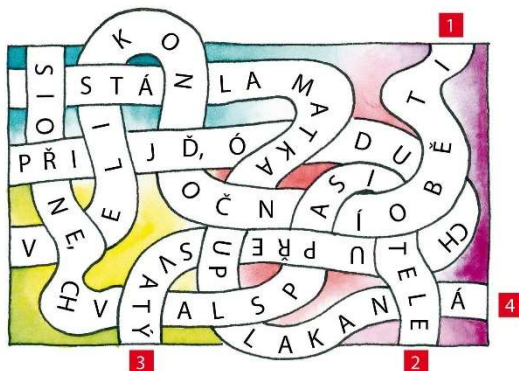
1 Velikonoční neděle

Ve slavnostních a svátečních dnech zní před zpěvem Aleluja ještě i oslavná píseň - **sekvence**. Závazně se zpívá jen na Velikonoce a Letnice.

2 Slavnost Těla a Krve Páně

3 Seslání Ducha Svatého

4 15. 9. Sedmibolestná Panna Maria

Bludiště ti prozradí, kterou sekvenci se modlíme v který den.

SLOVA II.

Jádnem bohoslužby slova je **čtení z evangelia** – radostně zvěsti, poselství naděje. Je o Ježíšově životě, učení, smrti a zmrtvýchvstání.

Někdy během slavností, svátků a nedělí doprovázíme čtení evangelia vonným kadidlem a svíčkami.

Pán s vámi.

Malé křížky na čelo, ústa a srdce dělá kněz a všichni věřící spolu s ním. Prosíme o požehnání

- myslí – abychom Písmo chápali,
- úst – abychom Písmo hlásali,
- srdce – abychom Boží slovo uchovávali ve svém srdci.

Podarí se ti správně přečíst jméno evangelisty a spojit ho s jeho symbolem?

Slova svatého evangelia podle ...

Evangelium

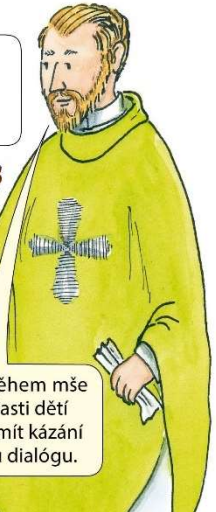
Slyšeli jsme slovo Boží.

Doplň odpovědi lidí.

Po čtení z evangelia si sedneme, protože v neděli, na svátky či slavnosti a často i v týdnu následuje **homilie – kázání**. Je to vysvětlení posvátného textu, ohlašování Božích pravd. Homilii přednáší kněz nebo jáhen.

Já mám rád kázání na mších, kde je plno dětí. Pan farář přijde k nám a povídá si s námi.

Ano, během mše za účasti dětí může mít kázání formu dialógu.

Jednota křesťanů

V měsíci lednu se modlíme za sjednocení všech ve víře. Na tento úmysl obětuj i dobré skutky, účast na mši svaté, sv. přijímání a jiné. Můžeš si splněné předsevzetí vybarvit na obrázku. Bude barevný?

účast na mši svaté
v neděli

denní modlitba

svaté přijímání

dobrý skutek

— krátké modlitby za sjednocení

Prosebná oktáva začíná na svátek Blahoslavené Panny Marie – Matky křesťanské jednoty, dne 18. ledna a končí na svátek Obrácení sv. Pavla, dne 25. ledna.

Dne 18. ledna se modlíme:

za návrat všech do jediného ovčince a k jedinému Pastýři;

19. ledna: za sjednocení všech odloučených bratří, zvláště mezi Slovany;

20. ledna: za odstranění roztržky mezi Církví katolickou a anglikánskou;

21. ledna: za sjednocení všech evangelických společností v jedné Církvi;

22. ledna: za sjednocení všech křesťanů, kteří žijí v Americe;

23. ledna: za obrácení všech vlažných a nedbalých křesťanů;

24. ledna: aby i vyvolený národ židovský poznal Krista;

25. ledna: aby misionáři získali celý svět pro Krista.

Co nás čeká, dá-li dobrý Bůh

Biblické hodiny

Setkání nad hledáním svatosti v Bibli pokračují i tento měsíc ve středu 8. a 22. po mši svaté v Pastoračním centru v Dolních Loučkách.

Změna vyhrazena

Něco na závěr...

V hodině fyziky: „Jak jste se právě dověděli, těleso se při teple roztahuje a při ochlazení stahuje.

Uved'te příklad. No prosím."

„Třeba prázdniny. V létě jsou delší a v zimě kratší."

Za svatým Petrem přišla vdova a poprosila ho, zda by mohla vidět svého manžela.

Svatý Petr otevřel knihu, chvíli v ní hledal a nakonec řekl: „Váš muž není mezi anděly."

Pak hledal v další knize: „Nevidím ho ani v očišťci."

Vytáhl další knihu a celou ji prolistoval: „Nemůžu ho najít ani mezi svatými."

V tom ho něco napadlo a zeptal se vdovy: „Jak dlouho jste byli manželé?"

Vdova odpověděla: „Přes třicet let."

Svatý Petr vytáhl další knihu a řekl: „Tak to bude mezi mučedníky!"

Na pustém ostrově Robinson s Pátkem dávají do prázdných lahví dopisy a hážou je do moře. Po hodině se Robinson ptá: „Nevzpomínáš si, komu ještě poslat vánoční a novoroční přání?"

Milý Ježíšku, letos jsem moc zlobila, tak bys mi mohl pro změnu něco vzít. Třeba bolesti zad a únavu!

Na pracovišti jsem bohem. Každý ví, že existuji, ale ještě mě nikdo neviděl.

Pacient: „Doktore, já se bojím, je to moje první operace."

Lékař: „Ničeho se nebojte, moje také."

Ta ženská v navigaci mi snad chce rozbít vztah. Pořád mi radí, že mám zahrnout.

Když jsem byl malý, hrál jsem si na to, že jsem opilý. Ted', když přijdu domů, hraju si na to, že jsem střízlivý.

„Doktor mi povolil dvě piva denně."

„Jak to snášíš?"

„Dobře. Už jsem v roce 2035."

Poslední dobou se víc modlím u bankomatu než v kostele...